

ÉRDI IRKA ZSEBKÖNYVEK

GYÖNGY és GÖRÖNGY

Érd, 2017

ÉRDI IRKA ZSEBKÖNYVEK

Sorozatszerkesztő:
Habos László

Borítókép:
Wischin Tibor festménye

Kiadja a POLY-ART ALAPÍTVÁNY

Előszó

a Gyöngy és göröngy c. kötethez

Ellentétek. Mint a yin és yang, a világos és sötét, a halál és szerelem, a hűség és árulás – melyek (néha) ellentmondanak egymásnak, de ki is egészítik egymást, nem léteznek egymás nélkül, mint a fény és árnyék a természetben.

Ott is együtt van jelen a pozitív és negatív, a tűz és víz, a nő és a férfi örök kapcsolata, mely állandó és folytonos, így alkot szoros egységet.

Az ellentétek bennünk ugyanúgy megvannak, akár tulajdonságainkra, akár családi életünkre vagy egészségünkre gondolunk. Összekapcsolásuk adja egész életszemléletünket.

Nyilvánvaló, nehéz belenyugodni, ha valami nem a tervek szerint történik, hiszen jobban vágyunk a harmóniára, mint a zaklatott, stresszes életvezetésre.

Azt mondják, meg kell becsülni a kudarcot, mert abból többet lehet tanulni, profitálni, mint a sikerből. Az is igaz, hogy a sikertelenség hosszú időre (örökre?) elveheti az ember kedvét a további próbálkozásoktól.

Egyébként: ha nem is mindig göröngtűzes ovációra vágyunk, elvárjuk, hogy legalább a befektetett munkának legyen némi hozadéka. Hogy csak egy kicsit elé-

gedetten dőlhessünk hátra: „Ez jó mulatság, férfimunka volt”.

Vagy az is nézőpont kérdése, hogyan birkózunk meg a kihívásokkal? Kibékíthetetlen ellentétet érzünk-e, vagy formálhatjuk-e magunk saját sorsunkat, személyiségünket, életfilozófiánkat?

A legtalálhatóbb válaszokat magukban a pályaművekben lehet felfedezni:

*„A gyöngy a fény,
a göröngy a sötét,
mindkettő életünk része.”* (Tarnócziné Barabás Irén)

*„az ember részek egésze
változással növekvő vibráló talány
keveredik benne a könny a gyöngy a röggel –
lehajtott fejjel nem látod az eget
összezsugorodnak idők és terek
van segítség vagy valamivé
mindenki csak egyedül születhet meg?*

(Írja Barna Júlia. A folytatásban kiderül, nem a gyöngy a szebb)

*„ valóság-morzsa a göröngy
a valóság anya-kagyló anyaföld
a gyöngynél szebb csodát teremt
életet táplál....
elsápadok a múltam árnyékában –
(csak képzeltem a gyöngyházfényeket) –
a káoszról a rendbe vezető utak göröngyein
hazaérek...*

Fazekas Major Gizella szerint:

*„A göröngyből nő ki tájegység értéke,
édes anyanyelvünk drága gyöngye, éke....
Ne hagyd el hazádat, a gyöngyöt itthon keresd!
Hazánknak gyökere göröngyből sarjadt,
mely nemzetünkre gyöngyöt fakaszt.”*

Molnárné Boda Mária gondolata:

*„Magammal vonszolom sírba zárt múltamat,
Álmomban mellém ülsz, megfogod karomat.
Engem a sötétség, téged a fény jár át,
Belém égsz, s túlélék bármilyen éjszakát.”*

Egyik szemléletesebb, mint a másik, Ludwig Géza játékos nyelvi bravúrja pedig jókedvre hangol.

Pálfi Nándor (21 éves egyetemista) bölcsessége, költőisége, élettapasztalata, torokszorító, fájdalmas elbeszélése kiemelkedő. Lélekrajza figyelemre méltó, pedig a háborút szerencsére csak a történelemkönyvből ismeri:

„... az élet figyelmeztetés nélkül osztja a legfájóbb csapásokat... bármilyen csúffá is tették a háborúk ezt a csodaszép világot körülöttünk, a velük járó gyász és téboly milliószer szebb világokat égetett porrá az emberek szívében... ahogyan az életben minden, úgy a boldogság is csupán időleges, olyan, akár egy pillangó; egész életünkben kapkodunk utána, de mielőtt még rázárnánk ujjainkat azokra a törékeny kis szárnyakra, már tovább is röppent.”

Hihetetlen, akárhányszor olvasom újra ezt a novellát, mindig törölgetni kell a szemüvegem...

Hasonló hatású Kovács F. István érzékletes, finoman ábrázoló-megjelenítő stílusa. Megrendítő, mélyen meg-rázó és felkavaró... Az ő magánleveléből idézek:

„...nagyon rátaláltál erre a témára, hiszen erről szól az egész élet. Gyöngyökről és göröngyökről. Sikerekről-kudarcokról; örömekről-bánatokról; szerelmekről-csalódásokról; kincsekről-sárról; gyémántról-hamuról... És én olyan áldott állapotba kerültem tőle, hogy – ha elfacsarodott is a szívem – úgy játszhat-tam vele, mint egy új hangszerrel....”

Ilyen gondolatokról szól ez a kötet, az Irodalom-kedvelők klubjának 9. könyvecskéje.

Megérint-e az írások közül valamelyik, kedves Olvasó?

Érd, 2016. őszi pályázat

Daróci Lajosné
klubvezető

A pályázat díjátadó ünnepségén az Érdi IRKA irodalmi és kulturális folyóiratban bemutatkozó képzőművészek saját alkotásaikkal jutalmazták a legjobb írások szerzőit.

Lásd: illusztráció a díjazott pályaművek végén.

Fődíj:

Pálfi Nándor (Gödöllő)

Próza

I. hely.: Kovács F. István (Ercsi)

II. hely.: Szabó I. Valéria (Érd)

III. hely.: Nagy-Rakita Melinda (Százhalombatta)

Vers

I. hely.: Dylan D. Tides (Sopron)

Kósa Márta (Ercsi)

II. hely.: Habos László (Érd)

Szabó Aida (Ercsi)

III. hely.: Barna Júlia (Hajdúdorog)

Különdíj :

Varga Imre Lajos (Felsőpakony)

Nívódíj:

Szigetvári Zsófia Petra (Budapest)

Szücs Boglárka (Várpalota)

Barna Júlia

gyöngy és göröngy a szép és a hasznos

a gyöngy a kagyló védekezése
fájdalomból született könnye
szomorú szépség élettelen
alig érinti a fény

a felszín simogatja végigsuhan rajta
mint átvirrasztott álmokon a hajnal –
életet teremhet a göröngy a neve mégis sár
földvalóság amitől elszakít a
a mese vonz a tündérvilág
ahol csodák történnek és nincs szabály
ahol királyfira vár a lány
gyöngy nyakába gyöngy hajába
gyönggyel hímzett a ruhája
legyen még szebb ami szép;
a szépségen kívül nincs üzenete
kell a fény ami ragyogtatja
és szem ami szépnek látja –
a rög befogadja felneveli
a szélhordta magot is;
van aminek a szépség az értéke
vagy az érték a szépsége

megkérdezed honnan a gyöngy
mivé lehet a darabka föld
vagy némán észrevétlen léped át
forogjon minden saját titkában tovább?
a gyönggyé válás lehetősége benned van
ahogy a göröngy-lét esélye
gyöngyhányadod göröngymivoltod között
tévelyegsz tántorogsz
mint aki nem ért el még a házig
ahol jövő-énje lakik: egy másik
gyöngyebb lénye és vele a szabadság is
az ember részek egésze
változással növekvő vibráló talány
keveredik benne a könny a gyöngy a röggel –
lehajtott fejjel nem látod az eget
összezsugorodnak idők és terek
van segítség vagy valamivé
mindenki csak egyedül születhet meg?

gyöngy és göröngy a pillanatok fénye

a dolgok titkos összefüggése
az analógia:
valamilyen fokon
minden mindennel rokon;
gyöngy a szó és gyöngy a vers az élet
gyöngyök a gondolatok a könnyek
az esőcseppek az évek
a gyöngy halott és az marad –
valóság-morzsa a göröngy
a valóság anya-kagyló anyaföld
a gyöngynél szebb csodát teremt
életet táplál amelyben ég a tűz
az élet hol álomnak hol valóságnak tűnik
mint a hajnalból hozott gondolatok
visszanézve gyöngy minden pillanat
(selyemfények suhannak fölötte)
amikor én voltam én lehettem
nem csak megfeleltem illeszkedtem
kérdéznem kellett volna őket
honnan jöttek és mit jelentenek
kérnem kellett volna itt ne hagyjanak
magukba zártak mind magamba zártam
mégis eltüntette valami varázslat
nyomtalan nyomukban fűrész-élű bánat
elsápadok a múltam árnyékában –

(csak képzeltem a gyöngyházfényeket) –
a káoszból a rendbe vezető utak göröngyein
hazaérek láthatatlanul létezem
ahogy a sors rejtőzik a sötétben
azt jelenti élek velem és nélkülem
ijesztő távolságban attól aki vagyok
de valóságosan mint a göröngy –
tenger mélyén maradt az álom-gyöngy
a dolgok végleges eldöntése nem boldogít
az emlékezet szépítő csalása
a véletlen sikerek és a megnyert játszmák sem
egymásba ütköző szavak tétováznak bennem
játszom velük aztán elengedem
gyöngysor szakad szétgurul a gyöngy
az örömök sírján mind göröngy

Szekér Gizi: Kalamáris

Dylan D. Tides

Gyufaszálak

Ködbe fulladt őszi estem,
feljajdulnak csöndjeim:
„Oly sok éven át kerestem!
Oly sok poklot élt a testem...”
...s szétszóródtak gyöngyeim...

Vaksötétben, zápor után
tört rögök közt térdelek...
Szálanként küzd nedves gyufám,
s szálanként hal... sírok bután...
Így vesznek el életek...

Nem csitul a kéz, az ujjon
átremeg egy gondolat:
„Az utolsó végre gyúljon!
Az utolsó el ne hulljon...”
...csak kesernyés füst marad...

Nem csikart még ily lemondás
mély sebeket lelkemen,
nem fájt még így térdre omlás,
nem tépett még ilyen romlás,
földre roskadt szellemem...

Az imához nem fordultam
idáig még sohasem...
Nem engedte bűnös múltam,
nem, de végre könnybe fűltan
Istenemet keresem...

Felhő nyílik, ének omlik,
s lám, az este felragyog!
öröm szúr a sajtó csontig,
örömszínű virág bomlik...
...holtak ők vagy angyalok..?

Szikra villan tű-fehéren,
lángba nő a pillanat!
„Mennyi szív, mi ad, ha kérem!
Mennyi lélek adja fényem!”
Napsugár az alkonyat!

Mohó kezem sárban ázik,
s menny adja a fáklyafényt!
Gyöngyöm vajon hol tanyázik?
Gyöngyöm hol és merre fázik?
Nem lelem a tüneményt!

Végül Ő szól: „Kár a gyöngyért!
Cukor volt csak, semmi más!
Add a szíved igaz könnyért!
Add a szíved egy göröngyért...
...s hitedből nő változás!

Kovács Mátyás: Kis lak áll az erdő sűrűjében

Fazekas Major Gizella

Gyöngy és göröngy

Gyöngy és göröngy, hisz ez az élet!
Istentől kaptuk e mindenséget.
Egymást követi öröm és bánat,
jó meg a rossz egymásra találnak.

Gyöngy és göröngy, meggondolkodtató!
Akár az életünk, örök változó.
Sok ellentétet magába hordozó,
testvérként élve el nem választható.

Gyöngy és göröngy, derűre ború vár!
El kell fogadjuk, ez így jön sorba már.
Annyi gyöngy van a göröngyök között,
hisz egész életen át mindig azt üldözöd.

Gyöngy és göröngy, az úton menni kell!
Hogy célod elérd, járható útra lelj!
Zakatol bennem, sokfelé ágazón,
öröme ürem jön, az élet forgandó.

Gyöngy és göröngy, boldogság, bánat.
Bukást siker követ, rád nagy öröm várhat.
A göröngyből nő ki tájegység értéke,
édes anyanyelvünk drága gyöngye, éke.

Gyöngy és göröngy, ezt itthon megleled!
Ne hagyd el hazádat, a gyöngyöt itthon keresd!
Hazánknak gyökere göröngyből sarjadt,
mely nemzetünkre gyöngyöt fakaszt.

Ősi föld

Gyöngyöt terem a Kárpát-medence,
vérrel sírván hazánk mezeje,
míg egy gyöngyöt könnyeze.

Krisztus urunknak ragyog ez a gyöngy,
drága, hazai ősgöröngy.
Állítsd meg, Uram, a vérözönt!

Ínségünkben lelki ékszerünk,
vérömlésben béke-szigetünk.
Jézus Krisztus, te légy mellettünk!

Reped a föld, zokog a mély,
gyöngyöt könnyez az őс televény.
Ne hulljon többé az ősi vér!

Gyöngy és göröngy, magyar haza,
ez itt az őс magyar hona.
Gyöngyöt fakaszt az őс kora.

Habos László

GYÖNGYÖK ÉS GÖRÖNGYÖK

szeretet ölelésben

ha szeretsz
hagyd magad mögött a távolságot
lépj elő a fényességből
vakítson meg hatalmas nagyságod
s legyél kicsit megértő
sárból gyúrtál de adtál szabadságot
út szélére szórt gyöngyöket
és virágkehelybe rejtett álmot
kicsi vagyok gyenge és esendő
mégis éléd büszkén kiállok
kérve atyai ölelésed
hagyd hát elveszni a távolságot
ha igazán megértesz
ha szabadnak gyúrtál a föld sarából
taposd el léptem elől a göröngyöket
és szabadíts meg a perzselő mától
ha féltesz
ölelj magadhoz ha szeretsz

folytatom utam...

kölcsönadtad
s én magamra öltöttem
csillagfényből szőtt ruhád
fényes a hold
mégis én ragyogok
s a megkezdett utam
új lendülettel folytatom
mert már nem kell félnem
hogy utolér árnyékom
s megállítja léptem
göröngyökön nőtt
kétkedésem

megkarcolt gyöngy

csodált arcodról a pír
ma szégyenlősen elrejtőzött
s szemedből a könnycseppek
mint áttetsző szép gyöngyök
sietve gördülnek a mélybe
félte nézlek
megsebzett lelkedben hasad
bimbója fájdalomvirágnak
s tolakszik fekete szín
a viharvert szivárványba
féltelek
én az erőtlen gyenge

kinek vérző lelke
megkarcolt gyöngyöt rejt el
még messze a hajnal
ragyogj kérlek ragyogj
ne vakítson tovább az éj
ne fájjon oly nagyon
hogy félek
s féltve félelmembe rejtelek
én az erőtlen gyenge
ki megkarcolt gyöngyöt ejt el

göröngyös út

kiszabadultál
önmagad rabságából
zsebedben
ezüstpénz csörgedez
eladott jövőd
fojtogatja esendő mádat
hív szirén hangja
s repítené hűtlen vágyad
szállnál magasan
mint fenséges madár ha
nem lógna szakadtan angyalszárnyad
de bicegve lép gyenge lábad
göröngyös az út amin jársz
kínnal vérrel szegélyezett
keskeny ösvény
mely a Golgotára vezet

szótlan alkonyon

csend van
s az emlékezésnek adom
e megspórolt percet
– bevégeztetett...
s mint lator sóhaja
nehezedik az alkonyra
szótlanságom
ünneplőbe öltöztetett asztalomon
lehullott barkavirág gördül
kezembe veszem
nehéz mint világ könnye
– énérettem is...
hullott a szent vér
odaadta porszemnyi életét
mely mint fényes csillag ragyog
túl minden megspórolt percen
s túl minden gyönggyé dermedt sóhajon

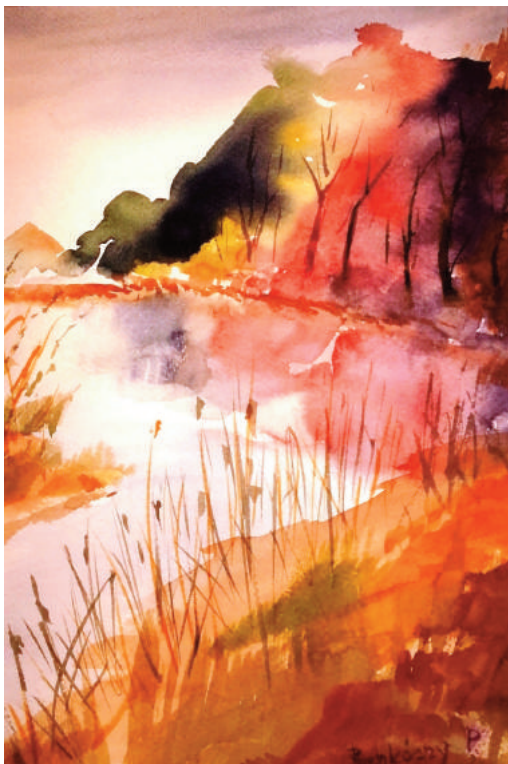
ΚΕΚ: Τάjkέp

Kósa Márta

Ősz

Szép nyarunk lassan már oda
kertünkbe tér az ősz
felsejlik szeptember nehézkes lábnyoma
zizzen
kavarog
az
első sápadt levél
magányos
mohos fák alatt
könnyel fizet már a hajnal régi virágos kedvekért
maréknyi mámor
homokóra
semmibe hulló szerelem
egy
perc
lenne bár
gyönyörrel hímzett tűzforró szirteken
sóvárgó érzés
lenne
akár egyetlen pillanat
vállad ha megremegne
míg hajszálaid szertehullanak
éhesen keresel fel minden unt odút
cseppnyi méz körmöd hegyére talán ha jut

aztán
csak
bámulsz
hová lett
felfestett nyarad
hová a gyöngy
kábultan lépkedsz
lábad előtt messzire guruló szürkére szikkadt
útszéli göröngy.

Benkóczy Péter: Tükröződő fák

Kovács F. István

Tündér

Csaknem fiúsan rövidre vágott haja vörösseszőkén, természetesen göndörödő csigákban díszítette okos fejcskáját, és bolondítóan kunkorodott vissza hátul a tarkóján. Legjobban ott szerettem volna megcsókolni, de a kis boszorkány, bár másfél fejjel volt alacsonyabb nálam, úgy nézett át fölöttem, mintha éppenséggel ő lenne kétarasznyival magasabb. Tizenhét évesen olyan fensőbbiséggel rázta magáról le a fiúkat, mintha százéves rutinja lett volna benne. Tünde nemcsak eszméletlenül vonzó volt, hanem borzasztóan nyakas is. Sőt! Duplán Nyakas, mert apját, aki melleleg a megye rendőrkapitánya volt, Nyakas Bálintnak nevezték. Mondjuk, a beosztottai ezredes elvtársnak, de ez is mellékes. Az viszont nem mellékes, hogy én, az alsós lányok álmainak lovagja, hasztalanul vadásztam a kedvező alkalmakra már egy éve. Néha ugyan találkozott a tekintetünk, még az is előfordult, hogy köszöntünk egymásnak, de a tengerzöld szemek olyan mértékű közönyt sugároztak, amitől teljesen elbátortalanodtam. Még azt is elképzelhetőnek tartottam, ha netán megszólítanám, kinevetne. Nem, nem! Azt nem bírtam volna elviselni! Április végén jártunk, közeledett az érettségi, és én lassanként feladtam. Apám jogász volt, akár a nagyapám, hát jómagam sem adhattam alább, ahhoz pedig minimális célnak kellett lennie: színjeles bizonyítványnak.

Legtöbb gondot a latin nyelv okozott, így hetente háromszor bent maradtam Kontra tanár úrnál külön-órára. Az egyik ilyen alkalommal miután végeztünk, kinéztem a nyitott ablakon a kellemesen enyhe délutáni udvarra, hol éppen vérre menő röplabdacsata zajlott. Tündét azonnal észrevettem piros tornaruhájában, ami persze tiltott volt a kötelező feketéhez képest, ám ez őt nem zavarta. Csapatuk az épületnek háttal játszott, s én kedvtelve néztem karcsú derekát, csípőjének a többi bakfishoz képest ingerlően fejlett gömbölyűségét. Aztán egyszerre váratlan fordulatot eredményezett a leskelődésem. Az első emeleti osztályterem ablaka elég közel volt ahhoz, hogy szemből is megbámulhassam őt, amikor az épület tövébe elgurult labdáért szaladt. Mondhatom, a kerekded formák előlről sem hiányoztak, s az én mindaddig csupán plátói vonzalmam újabb érzésekkel gazdagodott... Még ennél is váratlanabban ért, hogy a lány felkapva a labdát hirtelen szembefordult velem, és addig sosem tapasztalt közvetlenséggel rám mosolygott. – Miért nem jössz le? A fiúk úgyis kevesebben vannak. – Azzal megfordult, én meg néhány másodpercig azt hittem, álmodtam az egészet. Mindenesetre tétován elindultam lefelé, majd kapkodva átöltöztem, és csatlakoztam az ellenfél fiúcsapatához. A játékra alig figyeltem, szemem folyvást visszatért a piros mezhez, és meglepetten tapasztaltam, hogy Tünde időnként viszonzozza pillantásomat. Önfeledten játszott, mint egy gyerek. Csiklandós nevetése, kipirult arca, homlokába hulló haja még jobban elvarázsolt. A délután lassan alkonyra hajlott,

hűvösebb is lett, véget vetettünk hát a játéknak. Addigra azonban szilárdan elhatároztam: most nem eresztem! A végső küzdelemre készülők elszántságával vártam a kapun kívül, háttal a kovácsoltvas kerítésnek támaszkodva.

– Mit veszíthetek? – kérdeztem magamtól a cipőm orrát bámulva. – Viszont annál többet nyerhetek! Szeretni akarom ezt a lányt, mert szeretnivaló. Bájos, édes, játékos és komoly egyszerre. Olyasvalaki, akinek tartása van, hiszen bárkit választhatott volna már, de nem tette. Miért ne választana éppen engem? – Eddig jutottam a magányos belső párbeszéddel, aztán valami apró nesz miatt felnéztem, és pontosan velem szemben félrehajtott fejjel, fitos orra körül azokkal az észbontóan parányi szeplőkkel ott állt Tünde.

Ezúttal nem nevetett. Még csak nem is mosolygott. Némán, egyetlen moccanás nélkül néztük egymást. Talán egy perc telt el, talán több, amikor váratlanul egyszerre mozdultunk. Én a táskájáért nyúltam, ő belém karolt, és lépteinket egymáshoz igazítva elindultunk. Lassan, szótlánul ballagtunk. Azt hiszem, ő is azt érezte, amit én: jó ez így. Csak lépkedni együtt. Mindegy merre. Andalogni szó nélkül ebben a fura, mégis kellemes, önkéntelenül megtalált harmóniában. A harmadik vagy negyedik sarkon gömbjuharfákkal szegélyezett kis utcába fordultunk, aztán a közeli templom előtt találtunk egy padot.

Tünde az oldalához fészkelte magát, mint egy cinege, ha alkonyatkor megszokott odújában nyugovóra tér. Fülére húzta kerek kötött sapkáját, én pedig átöleltem, hogy vállgödrömbe bújtathassa fejét. Kábultan szívtam magamba hajának illatát, azt sem bántam, hogy feje búbján az öklömnyi bóbíta egyfolytában tüsszentésre ingerel. Ültem némán, és szorítottam őt mozdulatlanul. – Mondd, ki vagy te? – szólalt meg egészen halkán, de válaszolnom nem hagyott. – Tavaly a bátyám szalagavatóján vettelek észre először. Biztos emlékszel, a zenekaroddal játszottatok, és te énekeltél. Először csak a hangodra figyeltem fel. Valami olyasfélét éreztem, mint amikor titokban a nagymami bársonyruháját az arcomhoz érintem. Nagyon szerettem őt, tudod? Hat éve halt meg, de még mindig szeretem. Anyáékkal sincs semmi bajom, de a nagyhiányzik, és azon az estén hirtelen azt éreztem, ő is ott van, hogy ve-lünk örülhessen. Csabával meg mivelünk, többiekkel. Csabát ismered, ugye? Ő a testvérem. Nem, ne szólj közbe... tudom, hogy ismered... most már az orvosira jár. Én is orvos akarok lenni – gyerekorvos –, az olyan klassz! Na, szóval addig is láttalak néha, meg tudom, hogy a lányok döglenek utánad, mondta is a Bató Klári, hogy „húúú, a Benedek Pista... Teee, hogy az hogy csókol!” A többiek meg csak ájuldoztak, hogy a Klári veled?! Most mondd, ez tényleg igaz? Pssst, ne válaszolj, nem is érdekel. De tényleg nem! Csak azt tudnám, mit találnak ezek benned? Na, mindegy... a kezem... fogd már meg, lefagy! Na! Mit csinálsz?

Nem kell huhukolni, csak fogjad! Jó nagy markod van. Na, úgy! Hol is hagytam abba? Ja, igen! Tehát akkor este tánc közben direkt odalavíroztattam magam Csabával a színpadhoz, hogy megnézzelek. Észrevettél? Ugye, hogy nem! De én megfigyeltelek stikában. Nagy barna szemed van, olyan... nem is tudom, olyan álmos tekintetű. Egy kicsit lányos arcod, de nem nagyon... és nyakba lógó hullámos bozontod. Csodálom, hogy a suliban engedik – mármint ezt a hosszú haját. Szóval semmi különöset nem láttam rajtad, de a hangod mégis odavarázsolta nekem a nagyit. Ha nem akarsz, nem muszáj válaszolnod, de én azt hiszem, hogy... te egy varázsló vagy talán. Pszt, várjál! Nemcsak a nagy miatt, hanem... mert azóta folyton arra gondolok, hogy igaz-e, amit a Klári meg a többi lány mond... hát, hogy varázslatosan csókolsz? Naaa... mit csinálsz?!

Nem hagyhattam, hogy tovább beszéljen, ez ugye belátható... Az ajka puha volt, meleg és édes. Annál is édesebb, mint gondoltam. Meg egy kicsit ügyetlen, de kit érdekelt ez akkor? Engem aztán nem!

Ha jól számolom – és miért tévednék? –, negyvenhat év telt el immár, de azt az akadozva elsuttogott kis valómást úgy rögzítette a memóriám, mintha magnóra vettem volna. Most is hallom. Látom Tündi leheletének páráját, mely puhán burkolja be a kedves szavakat, amint elúsznak arcom előtt, miközben szívemet marokra fogva, bizsergetően csiklandozzák a fületem. Újra érzem fészkelődő mocorgását, ajkának tétova engedel-

mességét, és azt az álomszerű bódulatot, melyet sem azelőtt, sem azóta nem kaphattam meg mástól. Attól az estétől fogva többé nem lehetett elválasztani minket. Igaz, nem is nagyon akart senki...

Kedvesem valóban gyermekorvos lett – valamint feleség és anya. Később nagymama, kit Ditke, a nagyobbik unokánk, amikortól már kezdte megtalálni a szavakat, Tündérnek nevezett. Azaz eleinte tündéj-nek, mivel az R ropogós hangjának kiejtésével akkor még gondjai akadtak. Arról viszont meg volt győződve, hogy ilyen furcsa név, mint Tünde, nem is létezik. Amikor kicsit már ismerte a betűket, megmutattam ugyan a naptárban, hogy téved, de addigra a mami véglegesen és visszavonhatatlanul Tündér maradt. Természetesen azt nem árultam el senkinek, hogy én kezdettől fogva tudtam az én párom ebbéli mivoltáról...

Bár nagyon rég elköltöztünk már a mi kedves kisvárosunkból, jól emlékszem a padunkra is. Azután sokszor üldögéltünk még ott összebújva. Legtöbbször felhőtlen örömmel, néha meg duzzogva, vagy éppen közösen emésztve a mindennapi élet gondjait. Kemény volt az a pad, és kényelmetlen, de sosem éreztük. Ezt, amin most ülök, a fiam eszkábálta. Estefelé szoktam letelepedni ide, amikor már néptelenebb a környék. Ha akarok, kényelmesen hátradőlhetek rajta, szemlélgethetem a körülöttem susogó fákat, hallgathatom a madarakat, és számlálhatom az emlékeinket. Tündér kőbevésett neve tőlem kétféle méternyire aranylik:

„Benedekné Nyakas Tünde”. Alatta a betűk stílusával azonos formájú évszámok: „1952-2010”.

A gyerekek hamvasztatni akarták. Nem engedtem. Elképzелhetetlen volt számomra, hogy azt a kis testet, mely nekik életet, kettőnknek pedig oly sok boldog órát adott, amelyik hordozta az ő páratlanul tiszta lelkét, és amelyik a végsőkig szenvedve, az enyémnél mindig erősebb hittel küzdött a gyötrelmes kór ellen –, hogy azt elégeessék! A fiam nyakas ember, akár az anyai nagyapja („nomen est omen”), de kiolvasta szememből, hogy a döntést ezúttal nem engedem át. Összeszorított foggal álltunk egymás mellett, és hallgattuk a fagyos rögök dübörgését, Kati lányom keserű zokogását. A göröngyök aztán elhallgattak, és én magamra maradva sokáig néztem, amint a szeszélyes márciusi szellő ide-oda sodorja a koszorúk szalagjait. Sírni nem tudtam.

Sem akkor, sem később. Talán mert úgy gondolom, a tündérek nem halhatnak meg, de pihenniük bizonyára nekik is kell néha. Nem sírok most sem. Ezek, amik itt az arcomon legurulnak, nem is könnyek. Azt hiszem, csak leszakadt szemek az emlékezés gyöngysorából.

Vendégek

A rádió halkan zümmögött, aztán valami zenét kezdett sugározni. Hajnalodott, s Tomcsák főhadnagy egész éjjel nem tudott aludni. Ez napok óta így ment már, amikor éppenséggel itthon tölthette az éjszakát. Ráadásul tegnap bemondták, hogy a ruszók kimennek, ő pedig óvatos reménykedéssel egész éjjel várta a további híreket, és azon gondolkodott, mi jöhet ezután? Lehet, hogy Magyarország tényleg független lesz? Felesége a belső szobában aludt az ikreket maga mellé fogva, mint egy kotlóstyúk. Előbb, mikor a kicsik elaludtak, ők még sokáig együtt kuporogtak az újabb hírekre várva, aztán a kislány felsírt, az asszony besurrant hozzájuk, nehogy Gyöngyike Gergőt is fellármázza.

A kedves mosolyú, bájos kis tanítónővel ötvenegy őszén, a falu szokásos szüreti multságának bálján találkozott össze a tekintetük. Táncolni kérte többször is, miközben újra meg újra eljátszatta a „Kék szemű lány” andalító keringőjét, és aznap estétől elmaradt a szokásos ultipartikról. Eleinte csak sétálgattak kézen fogva, mert a legény katonának ugyan kemény volt és célratörő, ám az udvarláshoz nem nagyon értett, a lány meg csupa semleges dologról csiripelt. Mígnem egy csikorgóan hideg decemberi estén olyat talált mondani, amire Tomcsáknak már valóban színt kellett vallania.

– Mondja, Feri! Maguk katonatisztek tényleg csak elcsavarják a magamfajta fejét, utána meg félredobnak, mint a cigarettavéget?

– Hát... ezt meg honnan veszi? – állt meg a fiú meglepetten.

– Az édesanyám mondja. Tudja, én... meséltem neki, hogy magával sétálgatunk, aztán...

– Aztán?

– Hiába győzködtem, hogy maga nagyon rendes... hogy még csak... szóval, még meg sem próbált csókolózni velem.

– Hm. Kellett volna? – állt egyik lábáról a másikra a tiszt.

– Maga... hogy gondolja?

– Tudja... nem akartam megriasztani – fogta meg Marcsi karját a fiú –, mert amúgy én igazán...

– Én is igazán, te számár – mosolyodott el a lány, és több szóra nem is volt módja.

Így történt, hogy azt a karácsonyt Tomcsák náluk töltötte, és onnantól már nem kellett biztatni, ha csókolózásra adódott alkalom. A szigorú anyai vizsgán átment, következő szüretkor megesküdték, s rá egy évre – immár az új szolgálati lakásba – megérkeztek az ikrek. Az ajtót résnyire nyitva, majd óvatosan behúzza rájuk pillantott, aztán mosolyogva átment az előszobán, és a konyhaszekrényhez lépett. A pálinka kellemes bizsergést ébresztett gyomrában, s éppen arra gondolt, talán be kéne gyújtani, amikor valami furcsa távoli morgást hallott meg. Az ablakhoz hajolva azonban nem látott semmi mást, csak a lakóteleptől két kilométernyire sötétlő erdős dombokat, és a vasútállomásig húzódó

legelőn megülő sűrű párát. Gondolatai visszatértek az esti hírekhez, de a rádióban továbbra is az iménti zene szólt, ezért kikapcsolta.

Később a cserépkályha előtt guggolva nézte, amint az összegyűrt újságpapírba beleharapnak, majd a ceruzavékonyra aprított száraz gyújtóst pattogva ölelik át a lángok. Alaposan megpakolta a kályhát, aztán fölegyenesedve ismét az ablakhoz lépett, mert a zúgás mostanra határozottan erősödött. Még mindig nem látott semmi mozgást, hát csak állt ott kitérdesedett kék mackójában, kopott frottírköntösében. 1950 őszén, húszévesen vonult be önként, és mindjárt az alapkiképzés után jelentkezett a folyvást propagált hat hónapos tisztképzésre. Érettségizett gyerek volt, addig mégis bányában dolgozott csillésként az apja csapatában, így a káderosztály nem sokat tétovázott a felvételnél, majd ötvenegy augusztusában megkapta a hadnagyi váll-lapokat. Amikor otthon bejelentette szándékát, az öreg Tomcsák nem szólt semmit, csak a fejét csóválta. Később az avatás után a család együtt örült a kiváló eredményt mutató oklevélnek, édesanyja megsimogatta fejét, apja pedig azzal bocsátotta el, maradjon olyan egyenes, mint amilyen. Úgy érzi – mondta –, még nehezebb idők jönnek. Rákosiék ámokfutásának előbb-utóbb véget kell érnie. Legyen csak katona! Amennyire lehet, kerülje el a politikai hercehurcákat, azokból úgyszólván elege van ennek a kis országnak, jó lenne, ha a családot nem sújtaná jobban, mint muszáj. A főhadnagynak az utóbbi hónapokban mind gyakrabban jutottak eszébe

ezek a szavak. Komolyabb félelmet nem érzett, csak szokatlan bizonytalanságot és valamiféle szorongást. Nem értette az ártatlanul meghurcoltak és kivégzettek sorsának okát. Nem értette a hatalom esztelen vagdalkozását saját népe ellen. Nem értett még sok mindent, és féltette családját, mert ebben a felfordulásban számára ez a békés kis sziget volt a legnagyobb kincs.

Az iskolán híradó tisztté képezték, mert akkor éppen abból mutatkozott legnagyobb hiány. Itt az éppen megalkuló vadászpilóta ezrednél ötvenegy-ötvenkettőben részese és egyik vezetője volt a híradószolgálat megszervezésének, nem csodálkozott hát senki, amikor őt nevezték ki ezred híradófőnöknek. Fontos beosztás volt ez, hisz majdnem minden információ rajta ment keresztül, most mégsem tudott semmit. Igaz, a többiek sem sokat. Az ország politikai vezetése október 23-a óta még inkább összevissza kapkodott, Budapesten harcok folytak, a hadsereg felsőbb szervei pedig semmiféle határozott útmutatást nem fogalmaztak meg. Amit tudhattak, azt a rádióból tudták, és az ugye tegnap bemondta: a szovjet csapatok kivonulnak. Megígérték és punktum! Éppen ez jutott eszébe, amikor meglátta a teleppel szomszédos falu utolsó házai mögül előcammogó harcokocsikat. Hat-hétszáz méternyire lehettek, és a völgyben haladó vasútvonallal párhuzamos országúton jöttek. Nem siettek. Komótos tempóban sorra bújtak elő az útra merőleges házsor takarásából, és az oszlopnak nem akart vége lenni. Tomcsák hatvankettőig számolta, aztán összezavarodott, mert ahogy az aszfalt mind hangosab-

ban nyögött a lánctalpak alatt, az ő fejében is egyre erősebben dübörgött a gondolat: mit keresnek ezek itt? Ha egyszer kimennek, hogy kerülnek hát ide? A Szovjetunióba vezető út nem erre van! Persze tudta, hogy tárgyalás ide, megállapodás oda, a megszállók úgyis azt tesznek, amit akarnak. Ezért meg is lepte, hogy a tankok nem fordultak rá a lakótelephez és a laktanyához vezető nyílegyenes betonútra, hanem továbbbaraszoltak. Bal felől érkeztek, és lassan elérték a jobbra fekvő vasútállomást, de még mindig jöttek, és a szürkületben öshüllő módjára lopakodó menetszlop legalább egy kilométernyi hosszúságban kúszott tovább délnyugatnak. A tiszt szeme végigfutott az állomásépületen, a mellette magasodó fenyők tövében lapuló kocsmán, a kéményekből tétován felszálló szürkésfehér füstön, a legelőként és gyalogsági gyakorlótérként szolgáló régi reptér kopasz nyárfáin, a patak menti kiöntések náddal és fűzekkel benőtt lapályán, és azt remélte, talán nem is igaz ez az egész. Aztán látta, hogy az első tank – nyomában a többivel – derékszögben jobbra fordul, és lehajt az út töltéséről. Nagyokat bólintva könnyedén átgázoltak az útmenti árkon, és a mező puha zöld testéből jókora göröngyöket kiszagatva, megindultak felfelé. Tomcsák ekkor már tudta, hogy amitől tartott, mégis igaz: ezek bekerítik, és megszállják őket.

A telefon az előszobában volt. Felkapta a bakelitkagylót, és a repülőtér készülségi szolgálatát tárcsázta. Kettőszázkettő... kettőszázkettő... kettőszázkettő – ismételtette a számot magában önkéntelenül, amíg a

hívás kicsengett, de amott a telefont nem vette föl senki. Remegett a keze, amikor a központot hívta. Nem válaszolt az sem. Sorra próbálta a legfontosabb szolgálati helyeket, de mind hallgatott. Végül – mielőtt még azt hitte volna, hogy tényleg álmodik – a magassági állomás bunkerében ügyelő vadászpilóta beleszólt a kagylóba.

– Tessék, Bakó...

– Szevasz, Laci! Tomcsák vagyok. Mi a túró történik? Hiába hívok bárkit, nem felel.

– Neeem? – kérdezte elnyújtott hangon a pilóta.

– Nem! Mondom, hogy nem! Gondolod, hogy hülyéskedek?

– Hát... az a helyzet, Ferikém, ha neked egy nyolcvanötös harckocsiágyú meg egy ikergéppuska néz be az ablakodon, te is megnémulsz...

– Mi??? Én is látom a tankokat, de még a laktanyát sem érték el, most mennek felfelé a prérin.

– Ide a reptérre már egy órája megérkeztek, hátulról jöttek az erdőn át. Blokkolják a kifutópályát meg a fontosabb épületeket, összeszedték a készenléti szolgálatot. Engem még nem találtak meg, mert bezárkóztam, és itt nincs ablak. Várj csak – folytatta, miközben valami háttérzaj hallatszott, majd újra Bakó hangja. – Hopp, megtaláltak mégis...

A készülék halkán kattant, aztán csak monoton bűgás jelezte, hogy valóban megtalálták őt is.

Sokáig bámult a süket telefonba, aztán meglátta Marcsit, amint pongyoláját összefogva sápadtan áll a

küszöbön, és őt nézi.

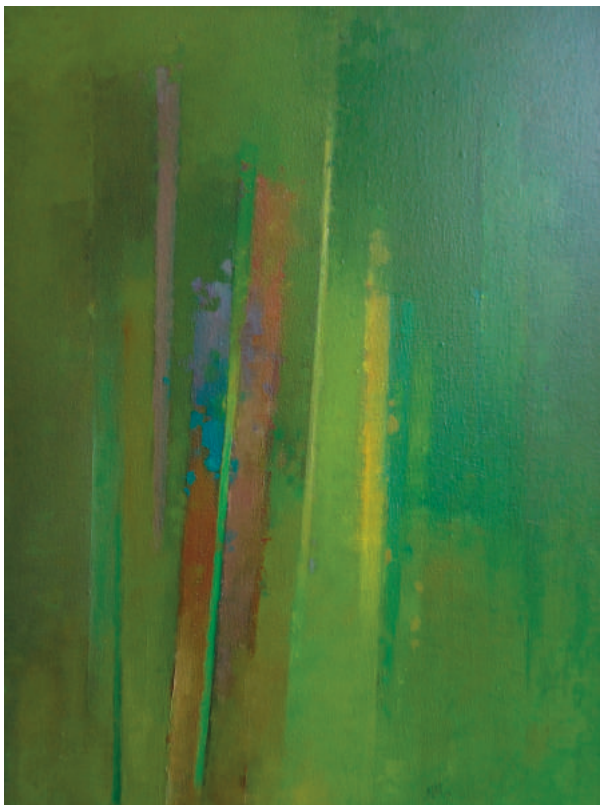
– Mi történt, Tomi? Baj van? – kérdezte sírós hangon.

– Hányadika is van, kicsim? – tette le lassan a kagylót, aztán zavartan elmosolyodott, mert szerette azt a kedves játékos lágyságot, ahogyan felesége a vezetéknevén becézve szólította.

– Elseje... november elseje – lépett hozzá Marika.

– Miért? – Tomcsák szorosan átölelte, és mélyen beszívta az asszony meleg álm-, gyerek- és otthonillatát, aztán vigyázva, hogy ő is el ne bögje magát, csak annyit súgott:

– Vendégünk jött, kedves. Nagyon sok vendégünk...

Karsch Manfred: Rét

Kreischer Nelly

GYÖNGY ÉS GÖRÖNGY
(balladás eset)

Reményteli két fiatal, szerelemben olvadtak össze.
Bár akarták, mindhiába, nászuknak nem lett gyümölcse.
Múltak az évek, egyre múltak. Érzelmek megfakultak,
megszokássá alakultak, nyugalmat, kényelmet hoztak.

Külön világban éltek ketten,
beletörődve, elégedetten.
Mindig kerülve kényes témát,
a gyermekáldásuk hiányát.

Hajukban már ősz szálak bújtak.
Mindketten negyvenen túl voltak.
Ekkor történt a nem várt csoda,
Istenáldása, utód, kisbaba!

A szülők újra egymásra letek.
Örömmel telt napjaik lettek.
Minden akadályt könnyen vettek.
Születtek távoli jövőről tervek.

Múltak az évek, mint a percek.
Nőtt, fejlődött a drága gyermek.
Okos, ügyes, kis szépség-varázs.
Nem élt náluk boldogabb család!

Négyéves múlt a kicsi lány,
mikor rutinvizsgálat során
az orvos valami rosszat talált.
Leukémiát diagnosztizált.

Az Apa igazságért égre kiált!
Miért! Miért? Ki követett hibát?
Nincs válasz. Versenyfutás az idővel,
mi rohamosan közelít a véggel.

Kertes ház helyett panel lett.
Pénz a gyógykezelésre kellett.
Gyerekek lenni, munkahelyvesztés.
Hangos szavak, feszültek az esték.

Az eredmények nem biztatók,
nem ígérek javulást, semmi jót.
Amerikában talán? Erős a hit.
Gyermek léte így nem boldogít.

Utazás, kölcsön, már kocsi sincs.
A remény még pislákol kicsit.
Versenyfutás az idővel. A hit
ad erőt, még bírni lét kínjait.

Már éjjelek, nappalok összefolynak.
Gyermek-szenvedés szülőszívet emészt.
Ől az orvos közlése: menthetetlen.
Az anya könyörög: „Istenem, ne még!”

Az utolsó hét le nem írható.
Kis, fehér koporsóra hófehér
hajú, áttetsző, lárva arc mered.
Élettelen, pirosra sírt szemek,
bizonytalan, botladozó léptek.
Hófeltos göröngyök az út,
mely a sírgödörhöz vezet.

Élete véget ért. Feküdne ő is ott,
ölelve gyermekét. Nem lehet!
Lenni kell még, tenni kell tovább!
Összecsuklik, lerogy, feláll,
Hazamenni! Otthona sivár.
Üresség kong lelkében s körötte,
nincs gyermekhang, már társ se vár .

Párja már nem társ, nem apa.
Menekül, tőle el, ki tudja, hova.
Késő éjszakákon lopva jön haza.
Kerülik egymást, szó se hallik.
Fájdalmukat másként élik.
Útjaik eltávolodnak, válnak.
Elszállt az esküszó, „együtt a sírig”.

Ludwig Géza

Gyöngy-göröngy

Kagyló
kínja
a gyöngy.

Rögös
az út,
göröngy,

ha már
öröm
e gömb:

Gyönyör-
göröngy
a gyöngy.

Utóirat:

Igaz-
gyöngysor
ha nincs,

üveg-,
fa-gyöngy
a kincs.

Molnárné Boda Mária

Gyöngy és göröngy...

Gyöngy és göröngy talpam alatt.
Kopott ruhám itt-ott szakadt.
Öreg vándor láncok között,
Meghúzódok magam mögött.
Ha másra nézek, magam látom.
Tükörképem hú barátom.
Azzá lettem, ki nem voltam,
Olyan sokat vándoroltam.

Gyöngy és göröngy talpam alatt.
Könnyeimből patak fakadt.
Megtörlöm most sáros arcom.
Visszanéz rám ezer harcom.
Ha tóba nézek, magam látom.
Tükörfényű, hú barátom.
Azzá lettem, ki nem voltam,
Olyan sokat ácsorogtam.

Gyöngy és göröngy talpam alatt.
Megállok egy fűzfa alatt.
Rám borul most ezer ága,
Csendes magány, tó világa.
Ha messze nézek, magam látom,
Ellenségem, hú barátom.
Azzá lettem, ki most vagyok,
Fába karcolt jelet hagyok.

Szimbiózis

Valaki álmodott nekünk egy életet,
Erekkel átszótt, megfakult kék eget.
Álmodott zöldet, és álmodott csendet is,
Föld mélyén reszkető, szívbe írt rendet is.

Megfakult kék egünk lilába öltözött,
Termékeny csendünkbe új élet költözött.
Tenyéren reszkető, lüktető valóság,
Életre álmodott, parányi boldogság.

Kettétört életed szárnyal az ég felett,
Röptőddel érinted láncba vert szívemet.
Kézen fog, rád mutat bennem a valóság,
Törekeny kislányban elrejtett boldogság.

Magammal vonszolom sírba zárt múltamat,
Álmomban mellém ülsz, megfogod karomat.
Engem a sötétség, téged a fény jár át,
Belém égsz, s túlélék bármilyen éjszakát.

Sötétség vesz körül, lebegő, semmi-tér,
Arcélen táncoló vigasz, most mit sem ér.
Magamban kutatom az életnek nyomait,
Süketség, némaság gyógyító hangjait.

Tópartról figyelem elúszó képedet,
Testemből kiszakadt parányi létedet.
Nyirkos, hús valóság, hullámsír szépsége,
Ráfekszem vizére, s átjár vad mélysége.

Könnyező csendben most bennem vagy egészen,
Átjárjuk egymást, te és én merészen.
Szentségben egygé vált, vérrel írt valóság,
A szeretet összeköt, nincs többé távolság.

Lelkemben lüktető, féktelen vad románc,
Aprócska karokból csendben szőtt, erős lánc.
Mindenem odaadtam, s most te éltetsz legbelül,
Átjárod mindenem, szememben bánat ül.

Egyszerre kiáltok, s üvöltök hangtalan.
Könnyekből megáradt fájdalom parttalan.
Perzselő forróság, üvöltő vad mélység,
Vízfallal körbezárt, tátongó üresség!

Sírok most legbelül, s tudom, hogy te is sírsz,
Összetört szívembe ujjaddal újat írsz.
Vajúdok, s álmodok csendben szőtt hangokat,
Föld- mélyből feltörő vizet és partokat.

Egekbe kiáltom üvöltő magányom,
Dombtetőn reszkető, holdfényű vad táncom.
Képlékeny önmagam lüktet a föld mélyén,
Testemből csillag lesz égboltnak mély-kékjén.

Ölemben ringatom mindazt, mi megmaradt,
Pillangószárnyra írt, tündérlány sorsomat.
Ráfújok, s elillan, virágba öltözik,
Arcomra mosolyt csal, szívembe költözik.

Millió gyöngyszemből lánccá szőtt életek,
Kagylóhéj falába bevésem nevetek.
Göröngyös út mentén sarjadó virágok,
Semmiből megfogant igazgyöngy-világok.

Elillant bánatom bennem él szüntelen,
S én szíromnyi örömben elrejttem névtelen.
Míg arcomat érinti a pillanat szépsége,
Átjár a boldogság gyönyörű mélysége.

Novákovicsné Tóth Ica

Papírhajó

Az utolsó tanítási nap volt az iskolában. A táblákon hatalmas betűkkel villogott a felirat: VAKÁCIÓ! Mint méhraj, zsongott a gyereksereg, s boldog nevetésüktől visszhangzott az épület. Alig várták, hogy az utolsó óra végét jelezze a várva várt csengőhang, hogy mint megbokrosodott lovacsák, kivágtathassanak a kapun, ott-hon a sarokba hajíthassák a táskájukat, és mindenféle kötelezettség nélkül élvezhessék a szünetet.

Vidám siserehad lepte el az utcákat, játszótereket. Labda pattant, hinta röppent, kerékpárok száguldoztak, és pity-pangot szedegető, láncot fűzőgető lányok ültek és csicseregtek a bársonyos zöld fűben. Egyedül Lajcsi nem tudott örülni a szabadságnak, a virágnitogató napsugárnak, a táncoló pilléknek, a fagyaltnak, és barátai hívogató füttyszavának. Ha tehette, egyedül csatangolt, csak úgy cél nélkül, de valahogy mindig a házuk közelében szaladó patak partján találta magát. Leült, és órákon keresztül bámulta a vizet, az úszkáló ebihalakat, a tekergő piócákat, hallgatta a patak csacsogását, az apró rovarok döngicsélését, és még az sem zavarta, ha egy-egy szúnyog vészjóslóan a fülébe zümmögött. Le-kötötték fájó gondolatai.

Legjobb barátja, Jóska, itt talált rá.

– Órák óta kereslek, gyere, menjünk focizni, várnak a haverok! – mondta lelkesedve.

- Most nem.
- Akkor bicajozzunk!
- Ahhoz sincs kedvem.
- Mi bajod van? Beteg vagy?
- Á, dehogy! Hiányzik a sulis.

Jóska csodálkozva nézett rá. Egy hete még együtt örültek, hogy befejezték a második osztályt. Lajcsi jól tanult, de nem tartozott a kitűnők közé. Lusta volt, sokszor ellazsálta a tanulást – „majd holnap bepótolom”, mondogatta ilyenkor, és inkább játszani ment. Jóska tudta, hogy az iskola nem tartozik kedvenc időtöltései közé, sokszor beszélgettek arról is, ha ők lennének az oktatásért felelős miniszterek, bizony csak két és fél hónapig tartana a tanév, ez bőven elég idő a gyerekek sanyargatására, a többi hónapot pedig szünetként rendelnék el.

- Te meg vagy buggyanva! Sulis? Nem értelek! Akkor mit keresel itt, miért nem ülsz a hűs szobában a könyveid fölé görnyedve?
- Nem a tanulás hiányzik.
- Hát mi?
- Nem mi, hanem ki. A Panni.
- A Panni? Az a kényes nyafka, aki mindenért csak picsogni tud?
- Ez nem is igaz.
- Sokkal jobb csajok is vannak. Ott van az Anca, a Sári, a Zsófi...
- Hagyd abba!
- Miért? Veled még beszélgetni sem lehet?

- Mert nem érdekel, nekem ő tetszik, és kész!
 - És megmondtad neki?
 - Nem.
 - Legalább jól hátba vagdostad?
 - Hátba vagdosni? Te hülye vagy? Lányokat nem verünk!
 - Akkor nem is tudja, hogy jó nálad.
 - Ezt honnan veszed?
 - Még a suliban hallottam, ahogy Julika néni magyarázta a Zsófi anyukájának, hogy ebben a korban, mármint a mi korunkban, azzal fejezzük ki, hogy tetszik nekünk egy lány, vagy éppen szerelmesek vagyunk belé, hogy jól hátba vágjuk. Ez a fiúknál a szeretet jele.
 - Ez komoly?
 - Szoktam én hazudni?
- Lajcsi, aki eddig is lógatta az orrát, még szomorúbb lett. „Csupa gyötrelem lesz ez a nyár. Annyi minden megtörténhet. Panni megismerkedhet egy másik fiúval, együtt lógnak majd, esetleg szerelmes lesz belé... Én meg hátba sem vágtam, hogy tudja, tetszik nekem!” – váltogatták egymást fejében a gondolatok.
- Ezt előbb is elmondhattad volna – szólalt meg hosszú hallgatás után Lajcsi.
 - Honnan tudtam volna, hogy szerelmes vagy! – csattant fel Jóska.
 - Most mit csináljak?
 - Látogasd meg! Beszélj vele!
 - Nem lehet, vidékre utazott a nagymamájához.
 - Írj levelet!

– Írtam – vett elő zsebéből Lajcsi egy szépen összehajtogatott fehér lapot.– Látod?

– Akkor gyere, adjuk fel a postán!

– Nem lehet. Nem tudom a címét.

– Ilyen nincs! – kiáltott fel Jóska. – Tudod, mit mondok én neked? Jobb lesz, ha minél előbb kiszereztesz Panniból!

– Könnyű azt mondani!

– Tudom, de ha itt szomorkodsz, azzal nem változtatsz semmin! Majd szeptemberben újra találkoztok.

– Az még nagyon messze van!

– És ha csak a patak mellett ücsörögsz, akkor gyorsabban múlik az idő? Figyelj, én a haverod vagyok, jót akarok neked, tépd szét azt a levelet, és ne gondold Pannira, csak addig felejtsd el, amíg a szünet tart!

Lajcsi hallgatott, mereven nézte a fehér lapot. Lassan szétnyitotta, mélyeket sóhajtva elolvasta, majd egy hirtelen elhatározással hajtogatni kezdett, és nemsokára egy aprócska hajót tartott a tenyerén. Óvatosan vízre bocsátotta. Nem beszéltek, csendben figyelték, ahogy a hullámokon bukdácsolva egyre messzebbre úszik tőlük, majd egy kanyarban eltűnik szemük elől a vallomást szállító hajócska. Még egy ideig merengve üldögéltek, amikor Lajcsi megszólalt:

– Na, megyünk focizni? Várnak a haverok!

Nagy-Rakita Melinda

A szerelmes biciklista

A bringát egy elsőbbségadás kötelező táblához bilincselte. Majd a mozihoz sétált. A kirakat elé állt. Háttal. Autók tömege száguldott előtte. Délután volt, örült forgalom. Nem érdekelte. Csak a járdát nézte jobbról balra, aztán balról jobbra. Mint egy eltévedt napraforgó, aki a Napot keresi.

Várt.

Ahogy az órájára pillantott, egyre gyorsabban kezdett verni a szíve. Már jönnie kell. Mindjárt itt lesz.

Találgatta, egyedül jön? Pedig tudta, hogy nem, hisz két jegyet vett.

Hosszan nézett balra. Valamiért úgy gondolta, onnan fog érkezni. Talán villamossal jön vagy metróval. Aztán mégis jobbra pillantott.

És ott volt. Már majdnem odaért, ahol ő állt. A szíve hevesebben kezdett dobogni. Érezte, arcán a szeplők kiégnek. A feje stoptáblaként virított az alkonyatban. Szerencsére senki nem látta. Senki ügyet sem vetett rá. Mindenki rohant a dolga után. Szerda délután volt, öt óra múlt.

A lány gyönyörű volt. Pont olyan, amilyennek emlékezett rá. Kitakart maga körül mindent. Csak ő uralta a járdát. Betöltötte a teret, mint az ő lelkét már vasárnap óta. Szőke hosszú haját kicsit összekuszálta a szél. Mosolygott, miközben beszélt. Nem hozzá. Egy magas

barna fickóhoz, akibe belekarolt.

Nem volt egyedül.

Bosszankodott. A terve kútba esett, nem szólíthatja meg. Megkönnyebbült, mert mit is mondhatott volna neki ismeretlenül.

De a szemét nem tudta levenni róla. Nem látott mást, csak őt. Ilyen lehet a Napba nézni, gondolta.

– Szevasz, Laci – szólalt meg közvetlenül mellette egy ismerős mély hang. – Nem is mondtad, hogy te is moziba készülsz, elhoztalak volna kocsival. Kényelmesebb lett volna, mint a bringa.

Nagy nehezen szakította el magát a Napjától. Kelletlenül nézett fel Károlyra, a főnökére.

– Sze-sze-szerbusz – dadogta. – Nem, nem megyek moziba.

– Akkor, minek ácsorogsz itt?

– Csak, csak nézelődöm.

– Jól vagy? Olyan vörös az arcod?

– Jól, kösz – találta meg végre a hangját – , csinos barátnőd van.

– Ugyan, ne viccelj – nevetett fel a férfi –, ne mondd, hogy nem ismered a lányomat!

– Szerintem, még nem találkoztunk – szólalt meg a lány. A hangja ugyanúgy elvarázsolta, mint vasárnap a mozipénztárnál, amikor az ajándékjegyeket vette a szüleinek, és a lány előtte állt a sorban.

– Andrea – nyújtotta a kezét.

– László – válaszolta ő automatikusan.

Ahogy a kezük összeért, érezte, ahogy a szeplők újra

kigyúlnak az orra tövéénél, és a szíve is eggyel gyorsabb fokozatra vált.

– Bocs – mondta a lány –, remélem, még találkozunk, de most mennünk kell, mindjárt kezdődik a film. Gyere, apu!

– Bocs, szia, tényleg mennünk kell.

És gyors léptekkel elindultak a bejárat felé.

Ő csak állt. Megint nem látott semmit. Mint nyáron, ha sokáig nézett a Napba napszemüveg nélkül.

Aztán megfordult. Visszaballagott a kerékpárjához. Lassan kinyitotta a zárat. Felpattant a bringára, és belevesztett a pesti forgalomba.

Találkám a tündérrel...

Találkoztam a tündérrel egy csillagfényes éjszakán amikor már a madár sem kiált
S a tündér a szentjánosbogarak fényében fürödve fátyoltáncot járt
Néztem a táncát és bevallom kicsit irigyeltem
Olyan tiszta volt és áhítatos mint a tündöklő csillagok a fejünk felett
Aztán találkoztam az ördöggel is egy vérzivataros éjszakán amikor az úton csak a halál járt
S az ördög karját kitérte felém és suttogva kínált megnyugvást nekem
Néztem a karját és az ujjait figyeltem amint hívogatnak
Olyan egyszerű lett volna mindent eldobni és megnyugodni végre végleg
Sötét volt és a téboly tüze égett a lelkemben
Mit nekem az élet
Mit akarok
Hisz úgyszincs értelme
A küzdés nem értelem
S úgyis mindjárt vége
Mi végre szenvedni tovább
Hisz olyan egyszerű lehetne
Mint vajban a kés suhan
Úgy suhanna el a lét is
S már nem fájna semmi
Egyáltalán

Aztán felvirradt a hajnal és egy másik tündér tárta ki
karját felém
Ne csüggedj nézz körül
Hisz annyi szép van erre
Látod az ég alján azt a halvány derengést
Abból lesz a tündöklő napfény
Ami melegít átölel és éltet
Látod azt a kéket azt a tengerszínűt
Ezernyi árnyalata békét sugároz
És egyformán terül szét életen-halálón
Nézd a harmatos rózsákat a kertben
A kisdetek arcán az álom pírját
A hegyek ormán a csillámló havat
S a holnapok ígéretét
Miért dobnád oda egyetlen pillanatért
Még ha örök megnyugvást hozna is
Igazán a megnyugvásra vágysz
Nézz magadba
A szíved repesni vágyik
Új utakra új világra csábít
Engedd hogy vezessen
Itt van már a reggel
A Te reggeled

Révészné B. Jolán: Nofretiti

Palkó Tünde

Diploma? Munka!

Ma tudjuk meg a jegyeket. Csak négyes hadd legyen. Azt már könnyen megvédem. Oké, hármas... Azzal is beérem. De jó lett. Akkor is jó lett. Ennyi munkával, ami mögötte van, olyan nincs, hogy ne legyen jó. És egyedi. Még hogy munkahelyi stressz, ugyan már. A munka- alkoholizmus. Na, az lett az én témám. Legjobb tudomásom szerint csak vajmi csekély ember feszegette ez idáig a témát. Kevés szakirodalom, elenyésző számú szakdolgozat van csak belőle.

A tanár, mint mindig most is késett. 8,30-kor sikeresen befutott, kiosztotta a papírokat, nem időzött sokat. De engem kihagyott. Tipikus, miért is menne valami egyszerűen.

– Tanár úr – kaptam el az ajtóban. – Engem kifelejtett.

– Mondja a nevét.

– Kovács Bettina.

Átnézte a listáját. Majd kurtán csak ennyit mondott:

– Igen. Legyen kedves átmenni a dékán irodájába.

– Ööööö, rendben.

Visszamentem a terembe.

– Mi az, Betti, a tied?

– Nem tudom, azt mondta, menjek a dékán irodájába.

– Minek?

– Nem mondta.

– A dolgozat?

– Nem mondta.

– Veled jöjtek?

– Nem kell, köszi. De most megyek, majd hívlak. Pá. Nem tudtam hova tenni, miért is kellene nekem külön ideadni az értékelést. Nem tetszett ez nekem.

Kopogtattam. Csend.

– Tessék.

Benyitottam, bedugtam a fejem a résen.

– Jó napot. Kovács Bettina vagyok. Ma osztották a ...

– Fáradjon beljebb.

– Köszönöm – mondtam, majd bementem. Az ajtó hangosan nyikordult, ahogy becsuktam magam mögött.

– Foglaljon helyet.

Leültem, és várakozón néztem rá.

Összekulcsolta maga előtt a kezét, és komolyan nézett rám.

– Elég tömény lett az írása. Az ember már azt hihetné első ránézésre is, hogy nem egyedül írta.

– Hogy első... mi van? Is..?

– Nézze Bettina, nem köntörfalazok. A munkáját nem tudjuk elfogadni, ugyanis bizonyítható több ponton, hogy nemcsak szakkönyvekből dolgozott, hanem egy korábbi versenyt is nyert diákunk munkájának több részletét is kimásolta. A plágium nem kis vád. Mondja, megérte?

Hogy miiii?

– Mit? – csattantam fel. – Már ne haragudjon a hangnem miatt, de maga mi a ... Fenéről beszél?

– Többszöri átnézés alapján, arra jutott a bizottság, hogy

a dolgozata nem állja meg a helyét, mivel több ponton is egyezik egy korábbi diákunk munkájával. Azt kell mondanom, hogy a másolás ténye nyilvánvalónak tűnik. – Forogni kezdett velem a világ. Sokkot kaptam. Hogy én? Hogy mi? Semmit nem értettem.

– Nézze, fellebbezni nyilvánvalóan lehet, de sok értelme nincs. Jobban jár, ha csendben elfogadja, és ír egy újat, és ősszel újra találkozunk.

– Újat – nevettem. – Ez egy rossz vicc. Tudja, mennyi munkám van benne? Van egy halvány fogalma arról, hogy mennyit dolgoztam vele? Egy halovány? – Mondtam, minden egyes szót dühvel nyomatékosítva.

– Vegyen vissza az indulatokból. Legközelebb játsszon tisztán, és nem esik ilyen hibába.

Az igazságtalanság végelláthatatlan érzése járta át a testem, és még csak tenni sem tudtam ellene semmit.

Hagynom kell azt a sok időt és munkát, Istenem... azt a töménytelen mennyiségű álmatlan éjszakát semmibe veszni? Emberek, akik arra alkalmasnak hiszik magukat; plágium vádjával becstelenítsék?! Ha megmutathatnám, ó, csak egy pillanatra... Ha csak egy kockába sűrítethetném, IS elég volna, hogy megmutassam, mind egy szálig a saját szavam!

Hogy ez után mit mondott, már nem hallottam... A könnyeimmel küszködtem. Azt éreztem, menten megfulladok. Rátok kéne felnézniem? Rátok? Töletek kéne tanulnom? Nektek kellene segítenetek felnőtté válnom? Nektek? Nektek ...

De így... Szédültem. Megsemmisültem. Tajtékozott

bennem az elkeseredett düh, a harag fájdalma. Minden, de minden egyszerre.

Hát ennyit ér a munka? Ennyit a becsületes tenni akarárás? Ennyit a ...? Hányingerem lett. A szavaktól, amik nem jöttek. Mit mondhatnék én? Mikor a nagyok már döntöttek.

– Bocsánat. Kimennék fél percre – mondtam, elhaló hangon, majd választ nem várva felálltam, és az ajtóhoz botorkáltam.

– Tessék csak – szólt hátam mögül a meglepett hang. A hangsúlyból ítélve valami fontosba vághattam bele. De ki kellett mennem, mielőtt rókaszőnyegem teritem elé. Nem mentem vissza. A lábaim vittek maguktól, ki a suliból, majd minél messzebb tőle, a közeledő nyarat hirdető meleg szellő ölelt körbe. Könnyek kezdtek folyni az arcomon. Még csak meg sem akart hallgatni... Megcsörrent a telefonom. Anyu. Magam sem tudom, miért, azonnal felkaptam.

– Szia – mondtam elkeseredve, majd elsírtam magam.

*

– Nézd. Elképzelni nem tudom, min mész át. Tudom, hogy a vád hamis. De két választásod van. Hagyod, hogy ez betemessen, vagy felállsz, és újra ringbe szállsz. Egy hét telt el azóta, hogy kiderült semmi esélyem védeni magam. Épp a törzshelyünkön ültem Robival, aki próbált lelket verni belém.

– Húúúúú, mekkora klisé mááááá, mi? – mondta ironi-

kusan, miközben jót nevetett az általa annyira utált, most mégis tökéletesen használt közhelyességen. Majd hozzátette. – Ez az élet, bogaram. Hátba rúgtak, és te arccal a ganéba estél.

Ránéztem kikerekedett szemekkel.

– Mi van? Ez meg milyen hasonlat már? – Nem bírtam ki, elnevettem magam.

Megrántotta a vállát, a szája sarkában egy huncut mosollyal, majd belekortyolt az italába.

– Úgy tűnik, jó. Elnevetted magad, nem?

Szemfogatva megráztam a fejem.

– A lényeg az, hogy állj fel, rázd meg magad, és menj tovább. Ennyi.

– Kell egy kis idő.

– Tudom. De ne sajnáld magad túl sokáig. Azzal nem leszel előrébb. Hidd el.

Nem volt több mit mondani, csendben ücsörögtünk, míg zárórát nem kurjantott a csapos.

*

Az óra csörgése ébresztett. Az első nap. Vacak nyaram volt. Na, jó-jó, nem panaszkodhatom, minden velem volt, hogy ezen az egészen átsegítsen. De valahogy minden élményben a nyomorom ott éreztem. Sajnálom is, hogy nem tudtam maradéktalanul örülni mindennek. A kelő nap sugarai lila csíkot festettek az égbék szobám falára.

– Csaló – morogtam, míg kimásztam az ágyból.

Az ember így azt hiheti, micsoda kellemes nap fogadja odakinn. Egy hete majdnem megfagytam, mikor még hittem neki. Egy tapadós farmert vettem fel, a barna bőr lovaglósizmámmal és a kedvenc fekete, lezser környakú blúzommal, valamint a legújabb szerzeményemmel, egy hosszú láncon lógó hatalmas szemű baglyos medállal. Majd komótosan megreggeliztem.

Eddig sem a hideg víz az arcomra lötytyintve, sem a fahéjjal turbózott kávé nem tudott lelket verni belém. Az ágy hívó szava mindvégig hangosabbnak bizonyult. Vettem egy fájdalmas, jól ismert hiányérzettel teli pillantást az ágyamra, majd elszakítva a tekintetem, a fürdőszobába vonultam.

Ahogy letettem a fogkefém az alapos sikálás végeztével, felegyenesedve a tükörbe néztem.

Sokat változott az utóbbi hónapokban a lány a tükörben. A mai divatnak megfelelően vékonyan ívelt szemöldöke alatt most aranybarna púder csillogott. Hosszú fekete haja, mint mindig, most sem tűrte, hogy gazdája rend-klisébe formálja. Továbbra is a teljes önuralom mellett döntött. Még szerencse, hogy a karakteréhez kifejezetten ment ez az enyhén kócos haj. Száján barackszínű szájfény. Orcáján őszi bronzosító.

De semmi nem vonzotta annyira az ember figyelmét a csinos pofiján, mint a tekintete.

Nem volt már az a nyár eleji hitét veszített kislány. Tekintetében immáron az igazi győztesek elszántsága izzott. Kicsit feljebb biccentette a fejét, majd kihúzta magát, és elmosolyodott. Egy másodpercig még farkas-

szemet nézett a nővel a tükörben. Majd rohant, felkapta a kabátját és táskáját. A liftben gyorsan felöltözött. Igen, mint említettem, van, ami nem változik.

Amint kilépett az ajtón, a hűs őszi szél az arcába csípett. Mélyet szippantott a levegőből, mely az ősze forduló világ jellegzetes fűszeres illatát hordozta. Összébb húzta magán a kabátot, és sietős léptekkel elindult az iskola felé.

Pálfi Nándor

Múltidéző levél

Barátság. Egyike azon dolgoknak, melyekért megéri élni, mégis, hiába ízlelgetem a szót a nyelvem hegyén, suttogom magamban, vagy írom le egy papírra, az most üres és hitvány marad, mert Te nem vagy itt mellettem. Több mint öt évtized telt el azóta, hogy utoljára láttuk egymást. Ahogy az évek keserűen rohantak el mellettem, egyre élesebben járt át a hiányod. Tudod, én bármit megadnék érte, ha csak néhány napra is, de újra gyermekké válhatnánk, és együtt lehetnénk. Emlékszel még azokra a régi időkre? Vagy a háború annyira megváltoztatott, hogy inkább igyekeztél mindent elfelejteni? Sokszor mondják, hogy a barátság eltér a szerelemtől, amely akár egy minden változásra érzékeny gyöngyszem, gyakran feloldódik a múltó évek anyagtalan szórításában. A barátság ezzel szemben türelmes és kitartó, nem számít neki idő és távolság. Én még ma is vissza tudom idézni azokat a háború előtti, gyorsan suhanó nyári délutánokat, amikor még gyerekek voltunk, és nem volt más dolgunk, mint belemártani finoman parázsló lelkünket a boldogságba. Önkéntelenül is elmosolyodom, ha belegondolok, mennyit fociztunk a környékbeli srácokkal azon a kis betonplaccon, ott a házatok mellett. Néha komoly arccal vezettük a labdát, mintha valódi focisták lennénk, máskor meg egymást kergettük nevetve, míg ránk nem kiabált az öreg

Sándor bácsi a szomszédból. Ha éppen nem fociztunk, akkor az utcákat jártuk sorra, vagy a közeli erdőben bókászunk, és álmokat szőttünk. Tudnod kell, hogy ha valaki most megkérdezné tőlem, voltam-e valaha is igazán boldog, én egyből ezekre az időkre gondolnék. Szinte elválaszthatatlanok voltunk, Te és én, két kölyök, akik mindenben kiállnak egymásért. Emlékszem, gyakran mondtad is nekem, őszintén és komolyan, ahogy csak egy gyerek tudja: „Mi örökké barátok maradunk.” És én ilyenkor pajkosan meglöktelek, majd mosolyogva feleltem: „A legjobb barátok.” Szokásunkká vált ez a kis párbeszéd, egyfajta kapocs, mely összekötött kettőnket. Fiatalok voltunk, sok mindent nem értettünk, de azt már akkor is sejtettük, hogy a boldogságot hiába keressük önmagunkban, azt csak másokban találhatjuk meg.

Tizennégy évesek voltunk, mikor kitört a háború. Az élet egy ideig ugyanúgy ment tovább, mint azelőtt, ám a levegőben már érezni lehetett a változás közeledtét. Sokat beszélgettünk a háborúról mi, gyerekek is, és a focizás helyét lassan átvették a csoportos kis értekezések, amikor mindenki elmondta a pletykákat, amiket a szüleitől, a tanáraitól vagy valamelyik kocsmá előtt lődörögve hallott. Gépfegyverek. Bombázás. Lángszórók. Mustárgáz. Lövészárkok. Több százezer halott. Ezek a különös és félelmetes szavak jártak szájról szájra, és próbáltuk felfogni a jelentésüket. Az ember mindig képes volt új módszereket kieszelni mások megölésére, de akkor minden jel arra utalt, hogy ezt a trágár

művészetet sikerült újabb szintre emelni. Egyre több idősebb fiúnak kellett bevonulnia, ahogy teltek a hónapok, és úgy tűnt, azoknak a vészmadaraknak lesz igazuk, akik azt terjesztették, hogy ez a háború szörnyűbb lesz, mint korábban bármelyik másik. A világ egyre inkább kifakult körülöttünk, és mi rájöttünk, hogy az örömteli pillanatokat mindennél erősebben az emlékezetünkbe kell vésni, ahogyan a szerelmesek szokták a nevüket a kopott padokba, hogy majd legyen mibe kapaszkodnunk a reménytelenség óráiban is.

Miközben ezeket a sorokat olvasod, bizonyára felteszed magadban a kérdést, miért is írok most Neked annyi év után? A válasz egyszerű: azt akarom, hogy ezen a levélen keresztül együtt idézzük vissza, ami elmúlt, és ami kettőnk barátságából emlékként visszamaradt.

Tizenhét évesek voltunk, mikor besoroztak minket. Már az első napokban megismertük Hansot és Güntert, egy osztrák testvérpárt, akik – nem tudom, emlékszel-e erre? – alig ismertek még bennünket, de máris hosszú történeteket meséltek arról az isten háta mögötti kis falucskáról, ahonnan származtak. Hans fiatal volt, talán a tizenhatot se töltötte még be. Kék szemeiben vidámság csillogott, szeplős arcán pedig kis gödröcskék jelentek meg, ahányszor csak elmosolyodott. Közvetlen volt és barátságos, pont olyan, akivel az ember szívesen osztja meg az idejét az isonzói lövészárokból. Otthon lett volna még a helye, sokszor mondogattad is, bár ezt én sose ismertem volna el, hiszen vidámsága szint hozott arra a kegyetlen helyre. Annyiszor csalt mosolyt az

arcunkra, hogy nyugodtan jelenthetem ki: bármelyikünk az életét adta volna, csak hogy megvédje őt. Günter idősebb volt, mint mi, de testvérével ellentétben mogorvábbnak és zárkózottabbnak tűnt eleinte, majd ahogy egyre jobban megismertük, rájöttünk, hogy nem sok rendesebb srác van nála.

Mi négyen állandóan együtt voltunk. Készült is rólunk egy fotó, ahogy mosolyogva állunk egymás mellett acélsisakban és a német gyártmányú Mauserünkkel a kezünkben. Akkor még nem sejtettük, mi vár majd ránk a fronton. Sajnos elveszett ez a kép, pedig Istenem, de megnézném most újra magunkat.

Aztán Isonzó átformált bennünket. Ocsmány kezeivel torz szobrot faragott a lelkünkéből. Egy idő után a halál olyan természetessé vált számunkra, akár bármi más azon a bemocskolt világon, és mi csak néztük az elvérző bajtársakat, ahogy mások az ősszel hulló leveleket nézik. Emlékszem, vártuk, hogy a sok vért látva a Nap egyszer majd nem kel fel, és a gyámolító sötétség örökre rátapad a tájra, és mi végre megpihenhetünk alatta, mint kisleányok a puha takaró alatt. Amikor néha felneveztünk, gyorsan észbe kaptunk, és elkomorodtunk, nem tudva, hogy annyi halott közt illendő magatartás-e nevetni, és hogy valaha is illik-e még nevetni, miután annyi borzalmat láttunk. Mégis azt kell mondanom, egyetlen eltévedt lövedék tette tönkre az életünket, és vetett véget kettőnk barátságának. Április volt, akárcsak most, és zuhogott az eső, mikor az olaszok támadásra szánták el magukat. A magasban zümmögő repülőkről

bombák hullottak alá. A becsapódások nyomán folyamatosan remegett a föld, és a felrobbanó töltetek narancs-fehér villanásai bizarr glóriát vontak a harcmező köré. Gránátok szakítottak ki hatalmas földkupacokat körülöttünk a kavicsos, lucskos felszínből. A puszkák rekedtes hangja és a torkolattűz ugatása csontig hatolt, félelemmel töltve meg az ólomterhes levegőt. Különféle nyelvű parancsszavak harsantak, majd vesztek bele az ütemtelen robbanások, fájdalmas sikolyok és elkeseredett szitokszavak kavalkádjába. Te, Hans és én egymás mellett hevertünk egy semmitlen, néhány homokszákból álló fedezék mögött a tomboló halál közepette – Güntert pár órával korábban küldték át a nyugati vonalra, és Te a szavadat adtad neki, hogy vigyázz az öccsére. Teljes volt a káosz, már muníciónk sem maradt, csak szorongattuk a puszkákat.

Újraéltem több ezerszer is azóta azt a végzetes pillanatot, mikor Hans hirtelen összerándult a jobboldon, és ahogy odanéztem, eleinte fel se fogtam, mit is jelent az az egyre növekvő ragacsos-vörös folt a mellkasán. Felordítottál, és megpróbáltál felállni, de egy közelünkben becsapódó bomba lökéshulláma ledöntött a lábadról. Sár és kavicsdarabok terítettek be minket, a levegőben szállingózó pernye közt pedig érezni lehetett az égő emberi haj és hús gyomorforgató szagát. A füledből vér csurgott, és nyilván az enyémből is, mert minden olyan csendes lett akkor. De mindez nem számított, mert Hans ott hevert mozdulatlanul Isonzó szennyében, és mi tudtuk, hogy meghalt. Az eső egyre csak zuhogott, és a

cseppek végigfolytak sápadt, gyerekes arcán, a szeplőin, egykor oly barátságos, tágra nyílt, kék szemein, elmosva a valóság és rémálom határát. És mi ott feküdtünk mellette dermedten, te csukott szemmel, mintha nem akarnád látni azt az új, szörnyű világot, melyet Hans halála hozott létre, én pedig némán és könnyezve, mert nem akartam elfogadni, hogy valami helyrehozhatatlan történt.

Ezután az idő nyúlóssá és megfoghatatlanná vált, szétfeszített sártól és vértől maszatos ujjaink között. És talán már nem is féltünk a haláltól, mert minden olyan üresnek tűnt, hogy annál a halál sem lehetett volna rosszabb. Günter csak jóval a harcok befejeztével bukkant fel, mikor valaki végre elment szólni neki a nyugati vonalhoz. Mikor meglátta a testvérét, valami történt vele. Nem szólt hozzánk semmit, még csak nem is sírt, csak elkezdett németül motyogni, és nem is akarta abba hagyni, még azután sem, hogy elvonszolták a holttest mellől. Meg voltam győződve, hogy szegénynek elvette az eszét a fájdalom, és másnap le is szerelték, majd hazaküldték, mert még a kőszívű tisztek is belátták, hogy olyan állapotban nem sok hasznát lehet venni. Később megtudtam, hogy szerencsére képes volt talpra állni, és új életet kezdeni. Úgy rémlik, te meg én ezután csak néhány szót váltottunk, de továbbra is egymás mellett maradtunk. A háború aztán hirtelen véget ért, mintha tudná, hogy több bánatot már nem képes okozni, mi pedig kilenc hosszú hónap után végre hazatérhettünk. Bevallom, a történetek ellenére a szívem mélyén valami

kis boldogságot éreztem, hogy mi, a két legjobb barát túléltek a poklot, és talán arra számítottam, hogy majd minden úgy lesz, mint a háború előtt, mikor még csak két kölyök voltunk. Ám azokat a vidáman pezsgő éveket úgy tüntette el a háború az életünkből, ahogy a novemberi szelek söprik ki a tájról az utolsó nyári napok emlékét. Nem jöttem rá, hogy Te magadat hibáztattad Hans haláláért. Sok időbe telt, mire felismertem, de már tudom, hogy ez volt az, ami megváltoztatott téged anynyira, hogy szó nélkül hátrahagyj engem, a legjobb barátodat.

Mikor hazatérve leszálltunk a vonatról, te magadra erőltettél egy halvány mosolyt, sebtében kezét ráztunk, majd elköszöntünk egymástól. Ha tudtam volna, hogy akkor látjuk egymást utoljára, nem indultam volna el olyan sietős léptekkel a másik irányba, hazafelé, rég látott otthonom felé. De ahogy az lenni szokott, az élet figyelmeztetés nélkül osztja a legfájóbb csapásokat. Így miközben én halkán léptem be szeretett házunk küszöbén, és bután vigyorogva fogadtam a véget nem érő öleléseket és csókokat anyámtól, apámtól és két könnyes szemű kishúgomtól, sejtelmem se volt a lelkedben dúló kegyetlen viharról. Mára már tudom, hogy bármilyen csúffá is tették a háborúk ezt a csodaszép világot körülöttünk, a velük járó gyász és téboly milliószer szebb világokat égetett porrá az emberek szívében.

Másnap délután, mikor átmentem hozzátok – furcsamód, már nem is tudom, mi okból, talán csak megéreztem valamit –, az ajtóban édesanyád fogadott

színtelen arccal. Egyetlen szót mondott halkán, a sírástól rekedtes hangon: „Elment.” Egy cetlit vett ki a köténye zsebéből, rajta a te írásoddal, és a kezembe nyomta ezt a nekem szóló, rövid üzenetet, ezt a különös örökséget, mindazt, amit a barátságunkból rám hagyta. Elolvastam. Újra és újra, több ezerszer, és belevestem az agyamba utolsó szavaidat úgy, hogy még ma is gond nélkül fel tudom idézni őket. „Nem bírom tovább. Itt minden a háborúra és Rá emlékeztet. Bocsáss meg nekem.”

Életem minden fontos pillanatában azon töprengtem, hogy majd mikor újra találkozunk, hogyan fogom elmesélni Neked mindazt, ami azóta történt, hogy utoljára láttalak, ott a vasútállomáson. 53 év telt el azóta, és én egyre csak Téged vártalak, nap mint nap imádkoztam Érted, és könyörögtem Istennek, hogy vezessen vissza hozzám. Sosem gondoltam volna, hogy egy ember ennyire függhet egy másiktól, mint én Tőled.

A barátságunkon kívül egyetlen igazán jó dolog történt velem az életben: mikor feleségül vettem az én gyönyörű Katikámat. Ezt a hírt mindenképpen meg akartam osztani veled. Szerelmesnek lenni csodálatos érzés, és én mindig azt reméltem, hogy Neked is részed volt benne. Azonban ahogyan az életben minden, úgy a boldogság is csupán időleges, olyan, akár egy pillangó; egész életünkben kapkodunk utána, de mielőtt még rázárnánk ujjainkat azokra a törékeny kis szárnyakra, már tovább is röppent. Négy éve már, hogy meghalt a feleségem, és azóta úgy érzem, nincs helyem többé ebben a

világban. Elevenen él még bennem az emléke, akár egy gyertya lángja, vagy az ablakon kaparászó esőcseppek. Időről időre végigsimítom a haját, megérintem ajkait, a vállára hajtom a fejem, vagy csak néhány kedves szót suttogok a fülébe. Aztán elkezdek sírni, akár egy kisgyerek, mert ráébredek, hogy ő már nem létezik többé. Nehéz ezt leírni, ám korántsem mondhatnám, hogy kétségbe lennék esve emiatt: csak egy-két hetet jósolnak nekem az orvosok, de talán annyi időm se marad, míg a daganat felemészti minden erőmet. Valószínűleg már sosem fogom megtudni, mi minden történt Veled az elmúlt ötven év során. Mi ketten, Te meg én, nem láthatjuk többé egymást, bármennyire is szerettem volna még beszélgetni Veled egy jót, mielőtt elragad a füstszárnnyú sötétség.

Véletlenül bukkantam a nyomodra, oly sok év után. Sosem adtam fel a reményt, hogy egyszer rátalálok a címedre vagy bármire, amiből megtudom, hová tűntél a háború után. Sokáig nem jártam sikerrel, mígnem egy háborús rokkantakat segélyező bostoni alapítvány adományozói között megláttam a neved. Mivel mindig is sejtettem, hogy Amerikába mentél, hosszas kutatás és tucatnyi telefonhívás után végül megszereztem a címed, amire most elküldhetem ezt a levelet.

Néhány éve meglátogattam Güntert, aki egy Salzburg környéki kis birtokon gazdálkodik feleségével és négy gyerekével. Az évek az ő arcára is rányomták bélyegüket, ám szemmel láthatóan kitűnő egészségnek örvendett, és ha végig is kísérte őt élete során a testvére iránt

érezett gyász, felül tudott emelkedni rajta. Ahogy ott ültünk a napos, borostyánnal benőtt verandán, és émelyítően finom házi sört kortyolgattunk, szavaink közt felelevenedett a múlt, négyünk barátsága a pokoli Isonzónál, és úgy tűnt, mintha Te és Hans újra ott ülnétek mellettünk. Bármennyit írhatnék azokról az érzésekről, melyek az alatt a beszélgetés alatt, és azóta is a lelkemben izzanak, egyetlen szó adja csupán vissza a valóságot: hiányoztok. Hosszú órákon át beszélgettünk, mire Günter kimondta a szavakat, amelyek miatt, úgy gondolom, meghívott akkor a házukba. „Ő még azóta sem bocsátott meg magának. Ezt te is jól tudod.”

Megbocsátani: a legnagyobb emberi feladat ezen a világon. És Te nem voltál képes megbocsátani önmagadnak Hans halálát, máskülönben jelet adtál volna magadról az elmúlt öt évtized alatt.

Mindhármunknak fájt Hans halála, és mindhármunk lelkéből kitépett valamit a háború, de Te nem tudtál elszakadni a gondolattól, hogy felelős vagy a haláláért. Itt az ideje, hogy megbocsáss magadnak azért, ami valójában sosem volt a Te hibád. Itt az ideje, hogy szabadulj démonjaidtól, és újra azzá az emberré válj, akit annyira megszerettem, és akit azon a végzetes napon a harcmező mocskában heverve hosszú évtizedekre eltemettél magadban. Itt az ideje, hogy ismét az a srác legyél, akiről annyit meséltem a feleségemnek, és akinek a barátságát örökre a szívem mélyére rejtettem. Itt az idő, mert megváltozni sosem késő.

Még ma is velem lehetnél, ám a sors és a kegyetlen idő

elraboltak tőlem, és mondjanak bármit, a legálnokabb tolvaj maga az idő, ami szép lassan elvesz tőlünk mindent, amit valaha is szerettünk. De én még mindig görcsösen kapaszkodom beléd, magamhoz szorítom az emlékedet, ahogy csak bírom, hogy majd Ott, túl mindenben, újra együtt lehessenek Veled. És ahogy leírom ezeket a sorokat, itt a kórházi szoba klórszagú magányában, a távolból mintha a Te hangodat hallanám. Mintha csak újból azt mondanád, most utoljára: „Mi örökké barátok maradunk.”

És én halkán, meghatottan válaszolnék: „A legjobb barátok.”

Variációk egy göröngyre

Levelek és göröngyök

A nyárba gabalyodott emlékek
Csendben foszlanak; lábam előtt
Vergődnek
A lágy alkonyi fények.

Ázott szegélyű platánlevelek
És kósza göröngyök között botlik
Az este;
Csillagok alatt elhever.

Levelek és göröngyök; sokszor mondtad:
Ennyi az élet. Tépett levélként
Sodródni
Az égen vagy a porban.

Sodródni, és keményen csapódni
Az élet göröngyeinek; színlelni,
Hogy ami fáj,
Az nem is valódi.

Másik világ

Lennék a göröngyöd
Egy másik világban.

Nekem mégis valódi a hiányod.
Nem vagy velem az életnek
A hiányodtól
Kifakult zezzugaiban.

Nem kattann a kulcsod a zárba,
Nem mondog nevetve, hogy: Megjöttem.
Nem hullunk
Együtt tegnaptól a mába.

Nem találja már kezem a kezed,
És mikor sétálok, a fák is azt

Suttogják vádlón:
Nem vagy már velem.

De a tavasz virágot fest a fákra,
S beletörődöm, hogy nemléted az élet
Az én göröngyömnek szánta.

Egy olyanban, ahol
Azért te is ott vagy.

Mert nélküled göröngy
Sem lennék szívesen.

Nélküled semmi sem
Lennék már szívesen.

Tehát göröngy vagyok,
Te maradhatsz ember.

Persze, hogy ha akarsz,
Lehetsz te is göröngy.

De ha mégis ember
Akarsz majd ott lenni,

Abban a félbolond,
Kitalált világban,

Akkor el kell buknod
Majd ott egyszer bennem.

És megölelhetlek
Akkor szenvedéllyel.

Mivel én leszek az
Út, nem csak a göröngy.

Ilyen az a világ,
Még út is lehetek.

Szóval megölellek,
És te is megölelsz.

Sok idő múlva egy
Közös göröngy leszünk.

Ilyen a szerelem
Abban a világban.

Abban a göröngyök
Lakta, szép világban.

Sőt, az minden egyes
Kis világban ilyen.

Wenszky Ágnes: Az első

Péter Éva Erika

[csapóajtó a nyár]

csapóajtó a nyár. már zárva van.
az ég alján egy húzott színarany
szalag gyöngyözi földtől a mennyet,
s ha alkonyatként újrateremted

a rendek lélegző pasztell-nyugalmát,
rá-rálobog az őszi gondtalanság
bogyókból, ágakból font sövénye
a köd kontúrjain túli igékre.

talán az idő most épp egy kisgyerek,
kezében túlrett csillagok csüngenek,
lelkiismeretünk puha göröngyei.

álom-e, való, egyszer sem kérdezi.
lánglomb, fölöttük fecskék felhői:
az őszgyereket ne hagyjátok felnőni.

Selénydy Balázs

Semmi

Te nem engem keresel,
ti egymás után
kajtatok,
mákvirág mákvirág után,
mintha abban a reményben
ringatnátok magatok,
hogy az étert étterrel megszorozva
valami szilárddal jöttök elő.
A szilárd én vagyok,
a változó hullám te. Én, szilárd,
nélküled
semmi se vagyok,
de te nem tétovázol:
gyökereidet felfedezed
másutt,
legyen az akármi,
csak lényege ne legyen
azonos velem.

Fejtetőm meztelen, szájam üres,
de még mindig utánad
szédelgek.

Csak ismételd újra és újra,
hogy letiport, sebzett semminek érzed magad,
s ezért valaki más felelős,
valaki, akinek ezért
csonttal, hússal és vérrel fizetnie kell,
végül is hallani foglak.

S akkor magamat
a valódi Semmi felé fordítom,
verekszem vele, magamévá teszem,
és örködöm felette,
amint szoptatja s neveli
félíg-köd, félíg hús
gyermekünk.

Szabó Aida (Jampa drolma)

Pillámon hómadár

(tél jő)

Fáradtkék est pamutlábú árnyai
osonnak, kinyújtott kezem tapogat,
hallgatnak falak szemérmes ajkai,
virtuálisvalóról hull vakolat.

Fekete gyöngyök, göröngyök vádjai
tenyeremben görögnek, nem sajogat.
Többször nyílnak múlt, mint jelen karjai,
keselyűk jönnek, csipkézik napokat.

Kékbolygót hagyva vár sambalaserég,
Jézus, Buddha... Csinvat áll, Jama, vinnél!?
kiszakított időm, terem elmerít.

Holdbéli táj, halványlila kráterek,
pihék, pelyhek, rózsák... szírom pilinkél,
pillámon hómadár szárnya, beterít.

Mirha¹ gyöngye, göröngye

Nap aranya tobzott, Nap aranya bágyadt,
Hold sarlója vonzott, Hold sarlója sápadt.
Kert vörös lilioma, kert törött lilioma
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt.
Nyilallt rongyos énje, tette csintalan éjbe',
bűnös-bűvös tette tett felelt:
gyönyörök gyöngyét, édes-mérges terhet.
Vonta öle magját vérserkent lábbal,
gyöngygöröngy csipkézte aprócska bájjal.
Szaggatta testét, szaggatta lelkét
Aphrodité büntetése, zavart elme vétke,
hasztalan üzte, kéjbe vésett csapdák falták,
keringő gondolatkarmok sebesre marták.
Átkozta percét, mikor dölyfös büszkesége
feslett, de hajolt volna királyi vére,
vagy kitűzött sorsa már születése
előtt égiek kedvének játszi fűze,
s hiába lángolt lehetőség tüze?
Kert fehér lilioma, fekete lilioma
inalt, ajkán fohász, kardhegyek nyomán
merülő Nap mélázott, réten elárvult topán.
Úszott foszló fátyla, éjtekinetű bánat,
kopott sarló lengte be derengő tájat.
Könnyben katángkék szeme, nyílott istenek kegye:
Nem járt alvilágot, nem maradt ember,
se élő, se holt és mégis élt, mégis holt,
tüskés csalitban égő, dacos folt.

Fakó orcáján sűrű erdő karca,
borzas tél, árnylény... illat, fény rajza.
Nyújtóztak, ágastak gyökérré vált lábak,
súlytalan karok hatalmas, lengő ágak.
Titkát alkony sejtette, hajnal pírja rejtette,
ében haja lebbent, dereka reccsent,
sudár termet rücskös kéreg alatt lankadt,
Hold sarlója szaladt, Nap aranya hamvadt.
Nap aranya bomlott, Hold sarlója fogyott...
bokrosodtak lombok, gömbölyödtek dombok.
Nyögött, görnyedt, könnyre könny, csöppre csöpp...
törzs hasadt, szakadt, sajtó kínra kín fakadt,
kiáltás bennakadt, dajkaszó... hol maradt?
Fájdalmát Nap csokrozta, Hold szarva fodrozta,
esengő sóhaját fű, fa, virág... fölitta,
ám repült fáklyával liliomos Lucina².
Nap aranya hamvadt, Hold sarlója csorgott,
Hold sarlója haladt, Nap aranya zsongott...

1. A görög mitológiában Myrrhának, Thesis király leányának könnycseppjéből jött létre a mirha. A lány nem akarta Aphroditét szolgálni, aki megbüntette: a leányt és apját, elméjüket megzavarva, vérfertőző kapcsolatra kényszerítette. Mikor a király ezt felismerte, meg akarta ölni leányát, de az istenek megmentették: fává változtatták. A fakéregből kicsorduló könnycseppek a lány bánatát jelképezik. A mirha az új kezdet, az új lehetőségek, a továbblépések növénye.

2. Lucina („fényhozó”) a szülés római istennője. A szülő nőt védelmezte, a „világra hozóként” szólították. Fáklyákkal (a szülés égető fájdalmait jelképezi) és liliomokkal (a tisztaság, az ártatlanság, de a bódulat szimbóluma is) ábrázolták.

Márkus József: Szárak szalmaszálak

Szabó Ilona Valéria

Vackor visszatér

Kati a fűre terített pokrócon ült a kertben, körülötte szanaszét játékok és könyvek heverték.

A Vackor sorozat tetejéről leemelte a felső kötetet. Majdnem mindegyik megvolt neki: Mesék Vackorról, Vackor óvodába megy, Vackor az első bében, Vackor világot lát... Játékmacira sohasem vágyott, mert a bozontos kölyökmackóban, a mesék apró főszereplőjében barátira talált, aki végigkísérte óvodás éveit, majd az iskolakezdés nehézségeit és örömeit is megosztotta vele. Szinte már kívülről tudta a kicsi medve történeteit, de még újra és újra elolvasta őket, és elmélyülten nézegette a szövegekhez tartozó színes rajzokat. Olyan becses volt számára a medvebocs, mint a szomszéd nagylánynak, Ancinak a vékony láncon hordott medálja, a csipkeszerű ezüst kupolácskába simuló egyetlen szem igazgyöngy. Sokszor látta, ahogy tenyerében tartja, és szemével szinte megsimogatja a jegyesétől kapott pici ékszert, mielőtt óvatosan a nyakába akasztaná. Kati örült, hogy neki is van egy ilyen gyöngyszeme: Vackor, a piszén pisze kócos mackókölyök. De erről senkinek sem szólt.

A könyv ott nyílt ki, ahol a sárga villamos csilingelve elhalad a csillogó kirakatok és a sok ember között. Ez volt a kedvence, a Vackor világot lát. Abból is az a fejezet, ahol a bocs a fővárosba látogat. Születésnapjára

kapta ajándékba Ancitól, aki a közeli nagyvárosban tanult. Csak hétvégére jött haza a kollégiumból, de akkor nagyon elfoglalt volt a családja, és a kislánynak nem volt szabad átmennie és ott lábatlankodnia.

– A nagyváros! – sóhajtott fel Kati. Bárcsak ő is ott tanulhatna tovább!

Anci azért rájuk is szakított időt, szépen felöltözve át-sétált hozzájuk vasárnap délutánonként, még vele, a kislánnyal is beszélgetett, és ünnepi alkalmakra egy-egy meséskönyvvel ajándékozta meg.

Egyszer Kati nagyon megijedt, hogy nem fog több könyvet kapni tőle. Még a télen történt, amikor Anci A napos-holdas paripa című meséskönyvvel lepte meg őt karácsonyra. A hosszú mesék közül, amelyeket gyönyörű ábrák díszítettek, Kati egyből a címadó történetet választotta, mivel nagyon szerette az állatokat. Amikor az olvasásban odaért, hogy elrabolták a szépséges lovat, elkeseredésében, hogy milyen rossz lehet a napos-holdas sorsa a rabságban, sírva fakadt. Anyja észrevette, és amikor a kislány vonakodva elmesélte neki, hogy mi az oka a szomorúságának, nagyon felháborodott.

– Milyen könyvet vett ez az Anci a gyerekek – szolt oda indulatosan Apu felé –, hogy karácsony estéjén így sírva fakad!

– Majd meglátod, kiszabadul az a paripa hamarosan! – apja csak ennyit fűzött hozzá a gyerek felé fordulva.

A kislány megvigasztalódva és reménykedve újra belemerült a könyvbe.

– Biztosan igaza lesz Apunak – gondolta –, meg-

menekül a paripa, csak már odaérne az olvasásban! – addig is próbálta palástolni rosszkedvét, mert az anyja fürkésző pillantását magán érezte. A végén még megmondja Ancinak, hogy sírt, és akkor az nem vesz neki több meséskönyvet! Gyorsan tovább kell olvasnia addig, amíg...

– Megmenekült! Megmenekült! – kiáltotta körbe hangosan, még kicsit el is túlozta a jókedvét, csak hogy anyja lássa, hogy mennyire rendben van minden.

Amikor a szomszéd nagylány legközelebb átjött hozzájuk, beszélgetés közben váratlanul megkérdezte Katitól:

– Szeretnéd, ha máskor is hoznék neked meséskönyvet a városból?

A kislány szeme rebbent egyet. Hát mégis szólt neki Anyu a sírásról! Elvörösödve felelte:

– Nagyon! Úgy szeretem a könyveket, amiket hoztál! Többször is el szoktam olvasni őket. A Vackor a kedvencem! Majdnem kívülről tudom a történeteit, főleg azt, amikor a városba megy.

Ahogy Anci mosolygott a lelkesedésén, felbátorodva hozzátette:

– A napos-holdas paripa is nagyon jó! – Érezte, hogy a nagylány arcvonásai megkeményednek egy másodpercre a paripa említésére. Most már biztos volt benne, hogy tudja. Gyorsan így folytatta:

– Tudod, annyira megszerettem azt a napsugaras lovat! Az elején még kicsit szomorú is voltam, amikor elrabolták, és úgy féltettem, hogy meg is sirattam – tette

hozzá szégyenlősen. – De aztán meg olyan jó volt, amikor megszabadult! Anci arcvonásai megenyhültek és megint mosolyogva fogadta a kislány lelkendezését. Amikor elbúcsúztak egymástól, Kati már biztos volt benne, hogy nincs harag közöttük, és máskor is kap majd Ancitól meséskönyveket.

Gondolataiból a kapunyitásra figyelt föl. A kis barátjának, Lacinak a feje jelent meg a nyílásban, ahogy óvatosan bekukucskált az udvarra, aztán megnyugodva közelített, amint észrevette őt a pokrócon, könyvvel a kezében. Vajon mit akarhat? – gondolta a kislány, miközben kinyitva maga mellé tette a könyvet. Ritkán szokott átjönni, inkább ő maga ment hozzájuk játszani. Laciéknál jobban érezték magukat. Kati anyjától valahogy tartottak a gyerekek, mint ahogy Kati maga is óvatos volt vele, nem lehetett kiszámítani, mire hogyan reagál.

Ahogy a fiú közelebb ért, már látszott, hogy valami fényes tárgyat tart a kezében.

– Nézd csak! – mutatta a kislánynak büszkén az ezüstszínű sípot, és egyből bele is fújta. Élesen, hangosan szólt a fém, és Kati megilletődve hallgatta. Zsóka néninek, az osztályfőnöküknek is volt egy ilyen sípja, tornaórán ezzel intette rendre a gyerekeket, és a felsorakozást is ezzel vezényelte.

– Hol szerezted? – kérdezte kíváncsian, miközben felállt a pokrócról, és a fiúhoz lépett.

– Kaptam – titkolózott Laci.

– Belefújhatok? – nyúlt a síp felé a lány.

– Persze – mondta a fiú, de előbb az inge szélébe törölte a lapos nyílást.

A kislány először hosszan, majd aprózva, szaggatottan fűjt bele. Ha neki egy ilyen sípja lenne! Még a Bundi kutyájukat is megfegyelmelné, amikor elcsatangol a kertek végén. Nem tethetné többé, hogy nem hallja a kiáltását, amikor hazafelé csalogatja!

– Add nekem! – fordult a fiúhoz, aki türelmesen várta, hogy a lány kipróbálja az új játékot.

– Nem lehet – felelte Laci határozottan.

– Miért nem? – tudakolta Kati.

– Egy barátomtól kaptam – mondta rejtélyesen a fiú.

– Hát aztán! Lehet, hogy több is van neki. Talán ad neked még egyet! – próbálkozott a lány.

– Nem. Nem adom! – makacskodott Laci.

– És ha cserélnénk? – állt elő az ötlettel Kati.

Laci határozottsága mintha egy pillanatra megingott volna.

– Odaadom érte az egyik játékomat – folytatta gyorsan a lány.

– Melyiket? – kérdezte Laci, óvatosan körbenézve a játékok között.

– Bármelyiket – mondta Kati magabiztosan, és körbe-mutatott a játékok között. – Válassz egyet! – Biztos volt benne, hogy barátja valamilyen fiús játékot választ majd, az is volt ott bőven: malom, építőkockák, bűgőcsiga, fából faragott, nagyméretű sakkfigurák ... Eleget játszott már velük.

– Bármit választhatok? – kérdezte Laci kicsit ravasz-

kásan, alulról felfelé nézve a lányra, amitől annak rossz sejtelme támadt, de most már nem vonhatta vissza, amit mondott!

– Bármit – felelte kicsit gyanakodva.

A fiú szeme szórakozottan körbefutott a pokrócon, mintha már előre választott volna, majd pillantása egyenesen a nyitott meséskönyvön pihent meg, ott, ahol Vackor, a kölyökmackó éppen az éjszakai nagyváros fényeiben gyönyörködött. Kati szeme előtt összemósódtak a játékok körvonalai, most már biztos volt benne, hogy rossz ötlet volt a csere gondolata.

– A Vackort kérem! – hozta meg Laci a döntést. – A Vackort a városban! – és rámutatott a középben nyitott könyvre.

Katit mintha áram rázta volna meg!

– A Vackort? De hát nem is szereted! – kiáltott felháborodva. – A múltkor is idéetlen, ostoba szörmóknak nevezted!

– Azt mondtad, bármit választhatok. A Vackort kérem – ismételte meg Laci nyomatékosan.

Kati kelleetlenül odanyújtotta barátjának a meséskönyvet, az pedig a lány kezébe nyomta a sípot, majd kisietett a kapun.

A kislány kezében hűvösen csillogott a fémtárgy. Belefűjt egyet-kettőt, csak úgy tessék-lássék, majd félretette. Elővette a Vackor többi kötetét, azzal próbált vigasztalódni, de nem sikerült.

Másnapra még jobban hiányzott neki a Vackor világot lát, ráadásul a sípot sem találta, akárhogy kereste. Pedig

már arra gondolt, hogy szégyenszemre visszaviszi Lacinak, és megpróbálja visszacsinálni a cserét. Síp nélkül viszont ez lehetetlen! Most mit csináljon? Akkor legalább átmegy, határozta el, és meglátogatja a barátját, és vele együtt persze az elhagyatott Vackort is, mert biztos volt benne, hogy a kis bocs magányosan, elhanyagolva sínylődik valamelyik félreeső sarokban.

Laci nem volt otthon, de az anyja, Mariska néni beengedte, hogy körülnézzen a játékok között, és megkeresse azt, amit elmondása szerint korábban ott felejtett. Dobogó szívvel lépett oda a játékkupachoz, és rögtön meg is pillantotta Vackort úgy, ahogy sejtette, félredobva, a játékkupac szélén a földön. Amint a könyvet magához szorítva hazafelé indult, Mariska néni mosolyogva megjegyezte:

– Látom, megvan a kedvenc Vackorod.

– Vajon tud a cseréről? – rebbent meg ijedten a kislány, még jobban megmarkolva a könyvet, ahogy sietve elköszönt barátja anyukájától.

De a hangulata aztán sem lett jobb. Most már a csellel visszaszerzett Vackorhoz sem volt kedve. Laci biztosan észrevette azóta, hogy eltűnt a könyv. Még ha nem is szerette Vackort, akkor is az övé volt már, a csere az csere. – El kell mondani neki! – gondolta, és mélyet sóhajtott. Másnap az utcát figyelte, és amikor Laci megjelent a kapuban kerékpárjával, odament hozzá.

– Szia! A sípról szeretnék veled beszélni – kezdte. – Arra gondoltam, hogy...

– Mondta anyu, hogy tegnap nálunk jártál, és kerestél

valamit – vágott a szavába a fiú.

Szóval már tudja, feszengett kínosan Kati.

– Igen, elhoztam tőled a Vackort – bökte ki végül. – Először szerettem volna visszacserélni, de sehol sem találtam a sípot, egyszerűen eltűnt. Ha akarod, visszaadom a Vackort, legyen végleg a tiéd! – nyújtotta a fiú felé a könyvet.

– Tartsd csak meg, úgysem szeretem azt az idétlen, ostoba, loncsos-lompos és bozontos szőrmókot! – A fiú hangja vidáman csengett, és a szemében is pajkosság bujkált.

Kati még gyanakodott egy kicsit, hogy meggondolja magát a barátja, de látta, hogy az mennyire elégedett, végre megkönnyebbült. Elköszöntek egymástól. A lány futva ment hazafelé, kezében a nehezen visszaszerzett Vackorral, és megfogadta, hogy soha senkinek nem adja oda többet kedves kölyökmackóját, bármit is ígérjenek érte! Aztán egy ideig még a fiú furcsa viselkedésén töprengett. Mennyire könnyen belement, hogy visszacsinálják a cserét! Szinte vidáman engedte át neki a Vackort! A sípról meg nem is akart beszélni, csak a könyvről. De hogy tűnhetett el olyan váratlanul az a síp, amit a csere óta nem is használt? – ezt még mindig nem értette. Nem azt mondta anyu, hogy tegnap délután átjött hozzájuk Laci játszani, amikor ő a kúton volt vízért? – jutott eszébe váratlanul. A síp! Lehet, hogy a fiú is megbánta a cserét?!

Aztán elhessegette a zavaró gondolatokat. Leült a fűre, és kedves medvebocsával vigasztalódva, hamar meg-

feledkezett az egészről. Ujjával követte a sárga villamost, amint csilingelve végigzakatol a nagyváros fényeiben.

Meg sem fordult benne, hogy az átélt történet felnőttként segíthet majd neki abban, hogy az apró igazgyöngyöket, amelyeket a vágyak eléréséhez vezető, olykor göröngyös utakon könnyen elveszíthetünk, féltőn vigyázza.

Kajtár László: Jogging

Szigetvári Zsófia Petra

Gyöngy és göröngy

A lány gyönyörű reggelre ébredt. Arcát simogatta a téli, bágyadt napsugár. Nézte ablakán keresztül az előtte elterülő Budapestet. Egyszerűen csodálatos volt. „A panoráma maga a tökély”, állapította meg cinikusan. Az egész csak alakoskodás, semmi szép nincs benne, csak káosz, fejetlenség, bezzeg a többi városban...

Ő börtönben él, amit hatalmas lakat zár le, és a kulcsa most ott van az ő kezében. Visszadőlt párnájára. Csak bámulta a makulátlan falat, ami kifejezéstelenül pillantott vissza rá. Máskor bosszankodni kezdett volna ezért, de a mai napon nem tudott erőt venni rajta a keserűség. Vidáman pattant ki az ágyából, immár frissen és üdén. Csak odapislogott a tükör felé, hiszen tudta előre, látni fog egy boldog, magabiztos, fiatal tinédzsert, akit nem rettentenek vissza az élet viszontagságai; de ez csak a látszat, álarc, amit hord, az igazság egy összetört szív, amit nem lehet megragasztani.... Haja akár a selyem, szemei, mint két gyöngy, tündöklöttek. Lesimította hálóingét, majd kinyitotta szobája ajtaját. Összehúzott szemmel vizsgálta a nappalit. Szülei biztosan alszanak még, csak Ring, a macska nyújtózkodott álmosan a kanapén. Sehol senki, leszámítva a kandúrt, de egy kis napsival meg lehet győzni, engedje őt szabadon mászkálni a lakásban. Halkan, mint egy kísértet, lopakodott át a konyhába. Ring szúrós tekintete figyelmeztette, hogy

jobb lesz iparkodnia. Villámgyorsan előkotorta az utolsó doboz heringet. A cica megnyalta szája szélét, és rávetette magát az ételre, ezzel jelezve, hogy az ügyet lezártak minősíti. A lány biccentett. Ránézett a faliórára. 6:50. Sietnie kell, mert a végén itt marad, és ettől a gondolattól viszolygott. Egy percet sem bír tovább ebben a házban tölteni. Visszataszító üresség, fojtogató magány, egy hazugság, amely örökre megváltoztatja a jövőjét...

A fürdő csempéi néma hidegséggel fordultak el tőle. Azt akarják, hogy büntudata legyen, de nincs, ő már nem érez semmit, nem ismeri azokat az embereket, akik felnevelték, és álszenten viselkedtek vele. Gyűlölte őket, amiért csak színészkedtek, eljátszották a szerepüket, majd egyszerűen félredobták, és azt hitték, ennyivel megússzák. Hát nagyon tévednek. Nem bocsát meg nekik, nem. Elmegy innen örökre, hiába a könnyörgés, a mézes-mázos hang, őt többé nem lehet átverni. Bekötötte a cipőjét, majd végigmérte magát ismét. Véres dac, lázadó tűz égett bensőjében, még sohasem volt ilyen eltökélt. Lábujjhegyen kiosont egészen az előszobáig, itt elfordította a zárban a kulcsát, vissza se nézett. Kilépett az utcára. Hűvös szél fúj, összehúzta magán a kabátját. Megszorította a zsebében lapuló kulcscsomót, azután kivette, s messze hajította, tudta, többé úgyse lesz szüksége rá.

Vagy sikerrel jár, vagy nem. Esélyei a nullával voltak egyenlők, de sosem lehet kiszámítani ezt. „Meg fogja találni az igazi családját” – emelte fel a fejét. „Sikerülni fog” – bizakodott. Futni kezdett, legalább nem fog va-

cogni. Amint lehet, taxit fog, villant át az agyán. A megspórolt pénzt magával hozta. Nevelőitől mindig kapott havonta ötezer forintot. Halványan elmosolyodott. Elképzelte, ahogy reggel észreveszik, hogy eltűnt. Azonnal hívják majd a rendőrséget, de ő akkorra már árkon-bokron túl lesz. Még elsétált kedvenc helyeire, hogy búcsút vegyen első játszóterétől, csodás trolijától és a Múcsarnoktól. Már nagyon didergett, amikor megpillantott egy sárga kocsit. Lélekszakadva rohant felé. Megnyugodva konstataálta, hogy taxi, és a sofőr is benne gubbaszt. Csillogó szemekkel kérte meg a drivert, hogy vigye el a Déli pályaudvarhoz. Hála istennek a vezető nem sokat kérdezősködött, így nem kellett előadni meséjét, hogy beteg nagymamája elesett a lépcsőn, ezért kórházba került, és ő megy meglátogatni, mert a szülei nem érnek rá. Reményekkel telve ült be hátra. Magában dúdolgatva figyelte az előtte elsuhanó tájat. Hallgatta a rádió halk morajait.

– Ma az időjárás kritikusra fordul. Hideg szél fog végigsüvíteni hazákon, Közép- és Nyugat-Magyarországon hóesés is előfordulhat....

Oóóóó.... a rendőrség.... egy 14 éves, hosszú szőke hajú, kék szemű leányt keres, aki ma hajnalban, egy-két órája szökött meg Pesten élő nevelőszüleitől. Kérjük, ha valaki látja, azonnal értesítse a Budapesti Rendőr-főkapitányságot!

„A fenébe" – gondolta a kamasz – hamarabb rájöttek, mint ahogy számítottam!" – Fejében megkondult a vészharang. Most mi lesz, kiszállhatna a kocsiból, de az

túl feltűnő lenne, nyugton is maradhatna, azonban megvan a veszélye, hogy felismerik. Ekkor vette észre, hogy a taxis őt bámulja. Elfordult, s érezte, hogy lebukott. A sofőr hátrafordult az ülésén, nem bízott semmit a véletlenre.....

– Vigyázzon! – kiáltotta a lány. A férfi újra az útra pillantott, az autó orra vészesen közeledett az egyik lámpaoszlophoz, a driver félrerántotta a kormányt, de már késő volt. A jármű nagy sebességgel nekirohant a pózának. A kamasz még egyet sikított, tágra nyílt szemében rémület cikázott, mint amikor a gyöngyön megcsillan a lemenő nap utolsó fénysugara....., majd minden elsötétült.

Arra ébredt, hogy nem lát semmit. „Bizonyára éjszaka van” – töprengett el. Tapogatózva kereste a villanykapcsolót. Ehelyett csak egy asztalt talált, rajta valamilyen henger alakú dobozkákat. Keze feljebb vándorolt. Egy tasak meg valami vezeték. Hol vagyok? Mi történt velem? Rettegek. Mit tettem? Lábai ólomnehezek voltak. Lassan már nem kapott levegőt. Fulladozott, köhögött. Fényt, fényt akart. Ajtónyikorgás és csapódás, odafordult, sötétség. Egy meleg kéz, de kié? Egy ölelés, de miért? Suttogás, hangok, mondatok, az értelmük fényévekre vannak tőle. Csak egy szó világított előtte, kísérteties derengés..... megvakultam..... egy újabb göröngy.

Szücs Boglárka

Teljesség

A tojás sárgája én vagyok.
Szükségem van rá, hogy védelmező karok,
S szerető szívek legyenek velem.
A tojás fehérje is én vagyok,
És ha másnak is biztosságot nyújthatok,
Akkor lesz teljes az életem.
A tojás héja is én vagyok,
Bármikor eltörhetnék, ám nem akarok,
Kérlek, vigyázz reám, kedvesem.

Vendég

Egy vendég kopogott be hozzám,
Meglépődtem tőle,
Mert hogy valaha megkeressen,
Nem láttam előre.

Bekopogott, és én bevallom,
Megijedtem.
Nem vártam, hogy megkeres
Egész életemben.

Bekopogott, és én bevallom,
Vacilláltam.
Tán nem kéne kinyitnom,
Ha nem is vártam?

Bekopogott, és én bevallom,
Hogy rettegtem.
Tán nem kéne kinyitnom,
S lám, mégis megtettem.

Egy vendég kopogott be hozzám,
Hosszú volt ruhája,
Meglépődve nézett rám, és én
Is így néztem rája.

Meglépődtem, hisz azóta
Eltelt egy emberöltő.
Oly rég volt, mikor így voltunk
Ketten: csak én és ő.

Meglépődött, hisz bizonyára
Én is jól megváltoztam,
Nem vagyok már az az ember,
Aki egykor voltam.

Meglepődünk, s szinte egyszerre
Egymás nyakába ugrottunk.
S nem számított már az a múlt,
Melytől oly nagyon futottunk.

Egy vendég kopogott be hozzám,
Behívtam a házba,
Őelőtte ez az ajtó
Soha nem lesz zárva.

Tarnócziné Barabás Irén

Gyöngy és göröngy

Álmos, mély tengerek
féltett, ritka kincse,
fájdalomban született
szivárványos gömb,
jegyesek szerelmi záloga,
arany karika éke
az apró, tiszta gyöngy.
A gyöngy, a gyöngy,
az igazgyöngy
szívedből gördüljön elő,
mert ki szájában
azzal születik,
örülhet, mert szerencsés,
de irigy és gonosz lehet,
lihegő, törtető,
születésétől gazdag,
mindent elfogad,
de abból másnak
soha, semmit sem ad.
El nem tudja
képzelné, másoknak
göröngyös út lehet
az egész élete,

attól függ családja
minden napja, léte
mennyire dolgos
két keze.
Küzdeni kell neki
a legapróbb jóért,
ételért, italért,
egy kedves, jó szóért.
Az életben
mindkettő határoz.
Sorsunk szekere elé
sokszor kerül göröngy,
ki tudjuk kerülni,
vagy zökkenve
átjutunk-e rajta?
Tőlünk is függ,
bánat lesz-e belőle
vagy öröm.
Gyöngy, mi kigördül
örömmel szemedből,
és bánat is szülhet
síró gyöngyöket.
Gyöngyhalászok
hite szerint
a Teremtő által küldött
égi villámoktól
tűz és víz egyesült:

létrehozva az ártatlanságot,
tökéletességet,
tisztaságot.

Más szerint ez a Hold,
az éjjel ragyogó tiszta fény,
és a szivárványos esőcsepp,
az égi harmat is gyöngy.

A kagyló gyermekeként
Botticelli Vénusz születése
maga a szépség és öröm.

A gyöngy a fény,
a göröngy a sötét,
mindkettő életünk része.

Varga Imre Lajos

Tengermélyben

Tengermélyben, éjsötétben,
kagylóhéjak közé zárva,
rejtőzködve terem a gyöngy.
Akkor kerül napvilágra,
ha egy napon durva kezek
megölik majd kagylóanyját,
lágú húsából éles késsel
kivágják, és megcsodálják.
Színe, mint a sápadt holdfény,
női nyaknak lesz majd éke.
Halott anyját visszadobják
az éjsötét tengermélybe.
Soha többé nem szül gyöngyöt,
Tengeráram porrá zúzza,
óvó héja fehér homok,
húsa rákok martaléka.
Bizony ennyi csak az élet!
Kincsünk rejtjük, mindhiába.
Kifosztanak, elmerülünk
az emésztő tengerárba.

Révész Gábor: Mozgalmas naplemente

TARTALOM

Előszó (Daróci Lajosné)	3
Barna Júlia: Gyöngy és göröngy.....	8
Dylan D. Tides: Gyufaszálak	13
Fazekas Major Gizella: Gyöngy és göröngy, Ősi föld	16
Habos László: Gyöngyök és göröngyök	18
Kósa Márta: Ősz	23
Kovács F. István: Tündér.....	26
Kovács F. István: Vendégek.....	33
Kreischer Nelly: Gyöngy és göröngy	41
Ludwig Géza: Gyöngy-göröngy	44
Molnárné Boda Mária: Gyöngy és göröngy, Szimbiózis.....	45
Novákoviczné Tóth Ica: Papírhajó.....	49
Nagy-Rakita Melinda: A szerelmes biciklista	53
Találkám a tündérral	56
Palkó Tünde: Diploma? Munka!.....	59
Pálfi Nándor: Múltidéző levél	66
Pálfi Nándor: Variációk egy göröngyre	76
Péter Éva Erika: Csapóajtó a nyár.....	81
Seléndy Balázs: Semmi.....	82
Szabó Aida (Jampa drolma): Pillámon hómadár	84
Mirha gyöngye, göröngye	85

Szabó I. Valéria: Vackor visszatér	88
Szigeti Zsófia Petra: Gyöngy és göröngy.....	98
Szücs Boglárka: Teljesség, Vendég.....	102
Tarnócziné Barabás Irén: Gyöngy és göröngy.....	105
Varga Imre Lajos: Tengermélyben	108

Képzőművész-alkotások:

Szekér Gizi: Kalamáris	12
Kovács Mátyás: Kis lak áll az erdő sűrűjében	15
KÉK: Tájkép	22
Benkóczy Péter: Tükröződő fák	25
Karsch Manfred: Rét.....	40
Révészné B. Jolán: Nofretiti.....	58
Wenszky Ágnes: Az első	80
Márkus József: Száraz szalmaszálak.....	87
Kajtár László: Jogging	97
Révész Gábor: Mozgalmas naplemente	109

Szöveggondozás - lektorálás:
Daróci Lajosné

Hátlapon:
Dylan D. Tides verséből

ISSN: 2063-7039

Nyomda: Progresso Print Kft.